

הדו"ח של האקטואר

ליום 31 בדצמבר 2014

המוסד לביטוח לאומי
לשכת האקטואר

הדו"ח השנתי של האקטואר לשנת 2014

עמוד	תוכן העניינים
2	הקדמה
2	התוצאות העיקריות של הדו"ח
2	השינויים העיקריים בדו"ח לעומת שנה קודמת, וסקירה של התרשימים
3	הגדרת המונחים
3	תוכן של דו"ח האקטואר
3	כללים חשבונאיים מקובלים ומתאימים למוסד
4	הבסיסים הטכניים של קרנות הביטוח – לוחות גריעה
4	הבסיסים הטכניים של קרנות הביטוח – שיעור הריבית לחישוב ההיוון
4	הבסיסים הטכניים לחישוב קרנות הביטוח - הוצאות מנהליות
5	העברה כספית מחשבון ענף ביטוח אחד לחשבון ענף ביטוח אחר – סעיף 28 לחוק
5	הסבר ללוחות 0 - 8 שבדו"ח (ובמיוחד ללוח מס' 0 = סיכום של כל הענפים)
9	ענף ביטוח זקנה ושאיירים (זו"ש) (ראו לוח 1)
10	ענף ביטוח סיעוד (ראו לוח 2)
11	ענף ביטוח נכות כללית (ראו לוח 3)
11	ענף ביטוח נפגעי עבודה (ראו לוח 4)
12	ענף ביטוח אמהות (ראו לוח 5)
12	ענף ביטוח ילדים (ראו לוח 6)
12	ענף ביטוח אבטלה (ראו לוח 7)
13	ענף ביטוח זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד (פש"ר) (ראו לוח 8)
13	הענקות מטעמי צדק ענף ביטוח נפגעי תאונות וענף ביטוח שרות מילואים (ראו לוח 2014.0)
13	סיכום - לענפי ביטוח של המוסד
14	הגדרת המונחים
15	נספח מס' I. הערות לגבי התרשימים ווקטור ריביות, שיטת שווי הוגן ועוד
18	זכויות פנסיה של עובדי וגמלאי המוסד (זפע"ג להלן)

תרשימים

תרשימים מס':	תרשימים עמוד - X
2 - 1	1 -
5 - 3	2 -
8 - 6	3 -

לוחות

לוח מס':	לוחות עמוד - X
0	1 -
0.2014	2 -
1	3 -
2	4 - רק חלק מ"ל
3	5 - לפי דוחות כספיים
4	6 -
5	7 -
6	8 -
7	9 -
8	10 -

המוסד לביטוח לאומי לשכת האקטואר

הדו"ח השנתי של האקטואר לשנת 2014

1. הקדמה

בהתאם לסעיף 31 (א) בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, אני מגיש את דין וחשבון של האקטואר של המוסד (להלן הדו"ח), לשם צירופו למאזן ודין וחשבון כספי לשנת 2014 המוגש על ידי מינהלת המוסד למועצה ולשר. אני מודה לצוות לשכת האקטואר, רמי דניאל שלום - סגן אקטואר המוסד, ומיכאל טסיס – מנהל תחום בכיר, על עבודתם המסורה להכנת הדו"ח.

2. התוצאות העיקריות של הדו"ח

הערכת המצב הקיים:

- 2.1 לפי המדדים לטווח הארוך המצב הכספי של המוסד ממשיך להידרדר.
  - הגרעון האקטוארי החשבונאי מסתכם ב 288 מיליארד ש"ח, גידול ריאלי של כ 19%.
  - שיעור הכיסוי האקטוארי החשבונאי המשיך לרדת עד ל 44% מ 47% בשנה הקודמת.
- 2.2 לפי המדדים לטווח הקצר המצב גם מדאיג כדלהלן.
  - קיימת מגמת ירידה בעודף התקבולים על התשלומים כאחוז מהתשלומים. מדד זה ירד מדי שנה, מ 12% בשנת 2011 עד ל 6% השנה.
  - יש גם מגמת ירידה בהשתתפות תקציב המדינה כאחוז מהתשלומים משנת 2011 שהיה 32% עד השנה שמהוה 27%. חלק מהקטון נבע מקטון משמעותי בהשתתפות תקציב המדינה כאחוז מדמי הביטוח בענף ילדים, כפי שעודכן בלוח ב' של החוק. חוקק קטון מסדר גודל של כ 200% מדמי הביטוח בענף ילדים בשנים אחרונות לכ 170% מדמי הביטוח בענף ילדים. יצוין שגם חוקק קטון בתשלומי גמלאות ילדים לצד הקטון בהשתתפות תקציב המדינה. אבל מסתבר שלמרות שבענף ילדים עצמו הקטון בגמלאות שמר על האיזון בין התקבולים והתשלומים (ואפילו הטיב את מצבו), בכלל ענפי המוסד התשלומים ממשיכים לגדול בקצב גבוה יותר ומדד זה ממשיך לרדת.
  - מצד שני, תקבולי דמי ביטוח כאחוז מהתשלומים, המבטא את "עצמאות" המוסד, חזר לרמה בה עמד בשנת 2011, 65%. השיפור במדד זה נגרם ככל הנראה בזכות החוק לצמצום הגירעון ולישינוי נטל המס (שאושר בשנת 2012 ועודכן בשנת 2014) המגדיל את שיעור דמי הביטוח של מעסיקים.
  - שיעור הכיסוי הקופתי מבטא את היקף נכסי הענף בסוף כל שנה ביחידות הוצאה של אותה שנה. במילים אחרות, הוא מראה שיש כסף בקופה להמשך תשלומי קצבאות ל- x שנים. מדד זה היה די יציב משנת 2009 ואילך שמאז עמד על כ 3.8 שנים. חשוב לציין אמנם, שישינוי עיוות מסוים במדד בגלל השינוי משנת 2009 בהערכת הנכסים לפי שיטת שווי הוגן שהגדיל את יתרת הנכסים. במידה והריביות תעלו בעתיד, זה יגרום להקטנת יתרת הנכסים וגם להקטנת השיעור הכיסוי הקופתי.

3. השינויים העיקריים בדו"ח לעומת שנה קודמת, וסקירה של התרשימים

צורת הדו"ח השנה נשארה במתכונת דומה לזו של הדו"ח הקודם, למעט שינויים קטנים.

סקירה של התרשימים:

- 3.1 תרשים 1 מציג את חוסר העצמאות של ענפי המוסד וחוסר האיזון בין התשלומים והתקבולים ברוב הענפים.
- 3.2 תרשים 2 מציג את הגידול הריאלי בקצבת זקנה בסיסית לפי שנות הזכאות משנת 1990 עד שנת הדו"ח.
- 3.3 תרשים 3 מציג את התזרימים של התשלומים העתידיים, שהיו צפויים לסוף כל אחת מהשנים 2009 עד 2014, בגין גמלאות בתשלום בענפי זקנה ושארים, נכות כללית, נפגעי עבודה וסיעוד.
- 3.4 תרשים 4 מציג את התזרימים של התשלומים העתידיים לסוף שנת 2014 (מתרשים 4), בהשוואה לתזרימים של התקבולים העתידיים של אג"חי ממשלת ישראל אותם המוסד החזיק בסוף 2014.
- 3.5 תרשים 5 מציג את הווקטורים בשנים האחרונות של התשואות הריאליות לפי שנים לפירעון (spot rates).
- 3.6 תרשים 6 מציג הווקטורים בשנים האחרונות של הריביות העתידיות הריאליות (forward rates).
- 3.7 תרשים 7 מציג תחזית של כל התקבולים והתשלומים העתידיים של המוסד לטווח ארוך.
- 3.8 תרשים 8 מציג את אחוז השינוי מדי שנה במספר מקבלי קצבת זקנה משנת 1992 (סקירה היסטורית) עד 2050 על פי תחזית.

4. הגדרת המונחים

לא הכנסתי שינויים בהגדרת המונחים המופיעים כבר שנים רבות בדו"חות המוסד. להלן רשימת המונחים המוגדרים בסעיף 22:

רשימת המונחים: גירעון אקטוארי; דמי ביטוח; החוק; התחייבות; זכאים לגמלה; יתרת נכסי הענף; שיעור כיסוי אקטוארי; סבסוד צולב; קרנות ביטוח; רשימות/ מגזרים לפי ענפים; שיעור כיסוי קופתי. בעקבות השינויים החשבונאיים בהגדרת הערכת ההתחייבויות והנכסים (שינויים שהתחילו בשנת 2008) יש לעיין מחדש במשמעותן של ההגדרות לפי נתוני כל שנה בנפרד. ובפרט, יש להבין כל שימוש שנעשה ב"התחייבויות" (קרנות וזפע"ג) וב"יתרת נכסי הענף", (לפי איזה שיטה חשבונאית הן מחושבות: "שווי הוגן" או ערך נקוב).

5. תוכן של דו"ח האקטואר

החוק אינו מגדיר את תוכנו של דו"ח האקטואר. המשכתי לכלול בדו"ח הנוכחי את התוכן שהיה בדוחות האקטואר של שנים קודמות.

6. כללים חשבונאיים מקובלים ומתאימים למוסד

הגדרת כללים חשבונאיים מקובלים למוסד משפיעה בצורה מכרעת על מרכיבי הדו"ח האקטואר. לפי באור 2 י"א. של הדוח הכספי, "כאשר יפורסם תקן בינלאומי תשקול מינהלת המוסד את מדיניותה באשר לאופן חישוב הקרנות בכלל ענפי הביטוח".

להלן ההגדרה של קרנות ביטוח על פי מדיניות החשבונאית הנוכחית של מינהלת המוסד, המופיעה בסעיף הגדרת המונחים לקמן:

אומדני התחייבויות עבור תשלומים עתידיים מסוף שנת הדו"ח (ולא עבור זכאים בגין גמלאות עד סוף שנת הדו"ח) של ענפי הביטוח - זקנה ושארים (זו"ש להלן), נכות כללית, סיעוד ונפגעי עבודה - בסוף שנת הכספים כלפי אלו מהמבוטחים או תלוייהם שלגביהם נוצרה עד יום המאזן עילה לזכאות, בין שכבר אושרה זכאותם ובין שעדיין לא אושרה, ואף אם טרם הוגשה בקשה לגמלה. הערכת ההתחייבויות נעשתה לפי שיטה חשבונאית מסוימת. הקרנות אינן כוללות את התחייבויות המוסד הנובעות מייחולי המבוטחים לגמלאות שב"תהליך הרכישה".

שלושת הסעיפים הבאים מתארים את הבסיסים הטכניים של קרנות הביטוח. הם גם מפרטים את השינויים בשנים האחרונות לגבי ההנחות הדמוגרפיות (לוחות גריעה) ולגבי מדיניות החשבונאית (שיעור הריבית להיוון והעמסת הוצאות מנהליות) באשר לאופן חישוב הקרנות.

7. הבסיסים הטכניים של קרנות הביטוח – לוחות גריעה

אומדני ההתחייבויות שיסופק ע"י האקטואר צריך להתבסס על תחזית ריאלי, ולכן רצוי להשתמש בטבלאות תמותה מעודכנות בחישוב קרנות הביטוח.

7.1 לחישוב קרנות הביטוח עד שנת 2009 כולל, נעשה שימוש בלוחות אשר עודכנו לצורך הכנת הדו"ח של שנת 2001. בשנת 2010 ו-2011, הוכנס שינוי לכלול עדכון בשיעורי תמותה עד תאריך הדו"ח וציפייה לשיפורים עתידיים בתמותה¹. בינואר 2013 יצא חוזר פנסיה חדש 1-3-2013, והחל מדו"ח של שנת 2012 נעשה שימוש בלוח חיים וטבלת השיפורים הנמצאים בו, עם התאמות נדרשות למבטחי המוסד. יודגש כי יכולות להיות סטיות בין השיפורים העתידיים בפועל לעומת התחזית של השיפורים בחוזר.

7.2 הלוחות עבור נכים בענפים נפגעי עבודה וסיעוד לא שונו משנת 2001.

7.3 בשנת 2011 הלוחות עבור נכים בענף נכות כללית עודכנו.

8. הבסיסים הטכניים של קרנות הביטוח – שיעור הריבית לחישוב ההיוון

בשנת 2007, בדומה להרבה שנים לפני כן, מינהלת המוסד קבעה את הריבית לחישוב ההיוון של קרנות הביטוח לפי התשואה על נכסי המוסד (בעיקר האג"חים המיוחדות), בשיעור קבוע של כ 5% לשנה.

בשנת 2008, מינהלת המוסד קבעה כהנחת יסוד את שיעור הריבית לחישוב ההיוון של קרנות הביטוח.

בשנת 2009, מינהלת המוסד שינתה את המדיניות החשבונאית שלה לגבי שיעור ריבית ההיוון ועברה לשיטת שווי הוגן. לצורך ביצוע ההיוון, נלקח ווקטור ריביות של תשואה לפדיון של אגרות חוב ממשלתיות צמודות מדד. גם משרד האוצר השתמש בווקטור ריביות זה עבור חישוב התחייבויות בגין זכויות עובדי המדינה, לצורך הצגתם בדוחות הכספיים של ממשלת ישראל לשנת 2009.

בשנת 2010, מינהלת המוסד המשיכה הערכת ההתחייבויות ורוב נכסי המוסד לפי השיטה של שווי הוגן ושינתה את הווקטור להיוונים. לצורך ביצוע ההיוון, נלקח ווקטור ריביות של אגרות תלוש אפס (Zero Coupon) אשר חושב על ידי הספק, "שערי ריבית" – ולאחרונה הוחלף הספק לחברת "מרווח הוגן" – בו משרד האוצר השתמש עבור חישוב התחייבויות בגין זכויות עובדי המדינה לצורך הצגתם בדוחות הכספיים של ממשלת ישראל לשנת 2010.

עבור שנות 2011 ואילך, מינהלת המוסד המשיכה את השיטה של שנת 2010, רק עדכנה את ווקטור הריביות לסוף כל שנה, בהתאם לווקטור בו משרד האוצר השתמש עבור חישוב התחייבויות בגין זכויות עובדי המדינה לצורך הצגתם בדוחות הכספיים של ממשלת ישראל.

ראו נספח מס' I המרחיב בנושא (ובדוחות האקטואר הקודמים).

9. הבסיסים הטכניים לחישוב קרנות הביטוח – הוצאות מנהליות

מכיוון שאין מרווח ביטחון בלוחות הגריעה בקרנות הביטוח, המדיניות החשבונאית של המוסד בכל הדוחות הכספיים לפני שנת 2008, הייתה להעמיס תוספות עבור ההוצאות המנהליות הקשורות בתשלומי הגמלאות. (ניתן לראות הסברים מפורטים בדוחות האקטואר של שנים קודמות).

בהתאם לשינוי במדיניות החשבונאית של המוסד, משנת 2008 אין העמסה של הוצאות מנהליות בהתחייבויות של המוסד - (לא בקרנות הביטוח [כמתואר בביאור 16ה'4 לדו"ח הכספי לשנת 2009], לא בזכאים לגמלה [כמתואר בביאור 13ה'2 לדו"ח הכספי לשנת 2009] ולא בזפע"ג)².

¹ על פי מסמך שוק ההון 2005-6006 של משרד האוצר, עם התאמות נדרשות למבטחי המוסד.
² ניתן לראות סעיף 23 בדו"ח האקטואר לשנת 2008.

- 9.1 בדוחות הכספיים של ממשלת ישראל בעבר הייתה העמסת ההוצאות המנהליות בהתחייבויות זפע"ג. לפיכך משנת 2008, ע"פ מדיניות החשבונאית הנ"ל של המוסד, היה נהוג לנכות את ההעמסה מאומדן התחייבות זפע"ג שפורסם בדוחות של המוסד.
- 9.2 האוצר הודיע השנה, שהוא לא העמיס הוצאות מנהליות בהתחייבויות זפע"ג, ומתברר שאין צורך לבצע ניכוי לעניין זה.
- 9.3 הטבלה להלן ממחישה את השפעת אי-הכללת העמסת ההוצאות המנהליות בחישוב ההתחייבויות (יש הערכה עבור ההוצאות המנהליות "הרגילות" והערכה נפרדת עבור ההוצאות המנהליות הכוללת תוספת בגין "גמלאות ותשלומים אחרים" בדוחות הכספיים)³.

התחייבות (קרן ביטוח זפע"ג)	התחייבות במאזן 2014 (במיליארדי ₪)	הוספה עבור הוצאות "הרגילות" ⁴	הוספה הכוללת גם הוצאות ב"גמלאות ותשלומים אחרים"
זו"ש	319.2	0.60%	0.63%
נכות כללית (ברוטו, כולל חלק האוצר)	136.5	2.78%	3.69%
נפגעי עבודה	45.1	5.10%	7.43%
סיעוד (ברוטו, כולל חלק האוצר)	21.1	1.25%	4.04%
זפע"ג (ברוטו, כולל חלק האוצר)	5.5	1.00%	1.00%

- 9.4 המשמעות של הטבלה היא שהעמסת ההוצאות המנהליות היה מגדיל את סך ההתחייבויות בכ 8.3 מיליארד ₪ (או בכ 11.3 מיליארד ₪, כולל ההוספה עבור ההוצאות ב"גמלאות ותשלומים אחרים"). ההוצאות האלו יהיו בעתיד, והכללתם (או אי-הכללתם בהתחייבויות) הוא תוצאה של הגדרת הכללים החשבונאיים לפי הנחיות המנהלה.

10. העברה כספית מחשבון ענף ביטוח אחד לחשבון ענף ביטוח אחר – סעיף 28 לחוק

לפי סעיף 28 לחוק, יתנהל חשבון נפרד לכל ענף ולא יועבר סעיף, זכות או חובה, מחשבון ענף ביטוח אחד לחשבון ענף ביטוח אחר אלא בהסכמת המועצה ובאישור השר.

כבר כמה שנים, מתרחשות העברות כספיים מענף ילדים לענפים אחרים. מתרשים 1 ניתן לראות שמשנת 1992 הועברו מענף ילדים כ 149.5 מיליארד ₪ (במחירי סוף שנת הדו"ח). ובמידה ונתחשב בריבית רואים שעד עכשיו ענף ילדים "תרם" כ 242.8 מיליארד ₪ לענפים אחרים.

11. הסבר לזוחות 0-8 שבדו"ח (ובמיוחד ללוח מס' 0 = סיכום של כל הענפים)

לוח מס' 0 מופיע בחלק האחרון של דו"ח האקטואר. מומלץ לקרוא סעיף זה בד בבד עם לוח מס' 0.

כמו שנעשה בשנים קודמות אני מציג את כל הסכומים שבדו"ח במונחים "נומינליים" (גם אלה שמתייחסים לסוף השנה וגם אלה שמתייחסים לפעילות הכספית במשך השנה), ולא במונחים מתואמים לסוף שנת הדו"ח הנוכחית. ההצגה הזאת לא משפיעה בצורה מהותית על רוב המדדים, שכן הם היחסים של הסכומים. אך בהשוואה בין הסכומים יש תמיד לזכור שמדובר בסכומים נומינליים. הסכומים המוצגים בלוחות עבור שנים קודמות נלקחים מדוחות הכספיים (או מהרשימות) של אותן השנים (ללא התאמות כלשהן).

חלק מהנתונים מייצגים את מצב המוסד בנקודת זמן (בסוף שנת הדו"ח, הנתונים בשורות א'-ד') והנם "מאזניים". וחלק מן הנתונים מייצגים את מצבו הכספי של המוסד במשך תקופת זמן (במשך שנת הדו"ח, הנתונים בשורות ה'-י"ב), ומתייחסים לתזרים המזומנים בתקופה הזאת, והנם "תזרימיים".

הנתון בשורת י"ג, "שיעור הכיסוי הקופתי", הנו שילוב של נתון "מאזני" ו"תזרימי".

³ ניתן לראות מידע נוסף בנספח מס' II בדו"ח האקטואר לשנת 2007.

⁴ השתמשתי בתוספות ההעמסה מדו"ח לשנת 2007 – כמובן, המספרים ישתנו עם ניתוח מעודכן.

הנתונים בשורות י"ד-ט"ז מתייחסים להשתתפות תקציב המדינה, וכן בשורות י"א-י"ג. הנתונים בשורות י"ז-י"ח מתייחסים להעברות בין ענפי המוסד. הנתונים בשורות י"ט מופיעים שיעורי הגידולים הריאליים משנה לשנה של מספר מונחים מדיניות לשכת האקטואר היא להציג את הנתונים התזרימיים על בסיס מזומן ולא על בסיס מצטבר ("תקבולים" ולא "הכנסות", "תשלומים" ולא "הוצאות"). יודגש כי אין לייחס חשיבות יתר לערך המוחלט של המדדים בלוחות. חשובים השינויים במדדים משנה לשנה אשר יכולים לתת אינדיקציה לגבי ההתפתחות העתידית. בנוסף יודגש כי התוצאות הן מתמטיות ומבוססות על הסכומים בדוחות הכספיים⁵ (כפי שנמסרו ללשכת האקטואר).

לוח 0 מסכם את כל ענפי הביטוח של המוסד על ציר הזמן. מטרת הלוח היא הצגת התמונה הכוללת. אבל יש להיזהר מלייחס חשיבות לתמונה הכוללת בלבד, ולא לייחס חשיבות לענפים הנפרדים. גישה הנ"ל היא בעייתית מאחר והיא יוצרת תמונה שמצבו הכספי של המוסד בסה"כ בסדר, וגורמת לאי-שימת לב לעובדה שיש הרבה ענפי ביטוח עם בעיות במצב הכספי והאיזון שלהם.

להלן תיאור לוח 0 (יתר הלוחות מתארים בהתאם את הנתונים לפי ענף). כללי.

- 11.1 בסיס עוד הסכומים מתייחסים רק לחלק הענף שבמיון המוסד, (ראו פירוט בסעיף 13).
- 11.2 בנכות כללית הסכומים הנם "לפי דוחות הכספיים", (ראו פירוט בסעיף 14).
- 11.3 לפני קריאת הסעיפים הבאים מומלץ לקרוא את ההגדרות של המונחים (בסעיף 22).

בשורות א' מוצגות "יתרות נכסי הענף" (מרשימה א'/מגזרים).

11.4 בסוף שנת 2014 היתרות הסתכמו בכ 229.7 מיליארד ש"ח ונרשמה עליה ריאלי של 5.3% משנה הקודמת (ראו שורות י"ט). משנת 2009 הערכת הנכסים בוצעה לפי שיטת שווי הוגן במקום ערך מותאם. ולפיכך הגידולים השנתיים מושפעים בין היתר מהשינויים בווקטור הריביות, והשוואה בין השנים יוצרת עיוות מסוימת.

בשורות ב' 0-4 מוצגות ה"התחייבויות" לתשלומים העתידיים כלפי מקבלי גמלאות בפועל, קרי קרנות הביטוח (מרשימה א'/מגזרים); ביתר הלוחות, מכיוון שאין קרן ביטוח מופיע אפס.

- 11.5 בסוף שנת 2014 קרנות הביטוח (ללא חלק האוצר בסיס ענף) הסתכמו בכ 518.1 מיליארד ש"ח ועלה ב 12.6% ריאלי לעומת השנה הקודמת (ראו שורות י"ט).
- 11.6 יצוין שווקטור הריביות משפיע גם על יתרות הנכסים וגם על קרנות הביטוח. בכל זאת רואים (כאשר משווים את התוצאות של שתי תת סעיפים הקודמים) שהשפעתו על קרנות הביטוח (גידול ב 12.6%) הינה יותר מהותית. זאת מאחר שהתפלגות התזרימים העתידיים של קרנות הביטוח שונה מאלו של האג"ח. לדוגמה, הטווח של ההתחייבויות הנכללות בקרנות הביטוח הרבה יותר ארוך (הוא ממשיך אל מעבר לשנת 2070) לעומת הטווח של האג"ח (שהתזרימים שלו יסתיימו בשנת 2034).

בשורות ג' מוצגים "הגירעונות האקטואריים".

- 11.7 "הגירעון האקטוארי" מוגדר כהפרש המתמטי בין קרן הביטוח ויתרת נכסי הענף.
- 11.8 השנה יש גידול ריאלי של 19.2% (ראו שורות י"ט).

⁵ בעבר, הנתונים באו מהרשימות (לפי ענפי הביטוח) שהיו מפרטות מידע כספי לפי הענפים והיו מצורפות למאזן ולדו"ח הכספי. הרשימות היו בלתי מבוקרות לשנים 1999-2011. (ניתן לראות מידע נוסף בנספח מס' II בדו"ח האקטואר לשנת 2007). בשנת 2011, התווסף ביאור 29 - מגזרים בדוחות המבוקרים, שהיה מעין שילוב של חלקים מהרשימות. משנת 2012 ואילך הדוחות המבוקרים כללו נתונים במגזרים ולא פורסמו רשימות בכלל. הנני מתייחס להלן למקורות הנתונים כ- הרשימות/מגזרים, ומשמעות של מגזרים היא ביאור 29 לדוחות המבוקרים.

בשורות ד' מוצגים "שיעורי הכיסוי האקטוארי".

11.9 "שיעור הכיסוי האקטוארי" מוגדר באופן מתמטי כיחס בין יתרת נכסי הענף לקרן הביטוח.
11.10 המדד ירד השנה ל 44% מ 47% בשנה הקודמת.

בשורות ה' מוצגים התשלומים (כולל מינהל) (מרשימה ג'/מגזרים).

11.11 התשלומים כוללים חובות אבודים.⁶

בשורות ו' מוצגים עודפי התקבולים (ללא הפרשי הצמדה) על התשלומים (מרשימה

ג'/מגזרים).⁷

בשורות ז' מוצגים היחסים בין העודף השנתי לתשלומים.

11.12 קיימת מגמת ירידה במדד זה, שירד מדי שנה מ 12% בשנת 2011 עד ל 6% השנה.

בשורות ח' מוצגים תקבולי דמי ביטוח (מרשימה ג'/מגזרים).

11.13 חלק מדמי ביטוח ממומנים על ידי האוצר (בין היתר לפי שיקולים מקרו-כלכליים כמו עידוד המשק).

בשורות ט' מוצגים היחסים בין תקבולי דמי הביטוח לתשלומים אשר מבטאים את מידת

העצמאות הפיננסית של המוסד.⁸

11.14 המדד חזר לרמה בה עמד בשנת 2011, 65%. השיפור (לפחות בטווח הקצר) נגרם ככל הנראה בזכות החוק לצמצום הגירעון ולשינוי נטל המס (שאושר בשנת 2012 ועודכן בשנת 2014) המגדיל את שיעור דמי הביטוח של מעסיקים.

בשורות י' מוצגת השתתפות תקציב המדינה (מרשימה ג'/מגזרים).

11.15 הנתון מבטא את הכנסות המוסד מתקצוב המדינה (ללא השיפוי הנכלל ב"דמי הביטוח" [בשורות ח' לעיל] וללא הרווחים מהריבית המיוחדת [אותם נערכים בשורות ט"ו להלן]).

בשורות י"א מוצג חלק השתתפות תקציב המדינה בתשלומים.

11.16 ניתן לראות את ההשפעה הגדולה של ענף ילדים על נתוני סה"כ המוסד (ראו סעיף 17). המדד ירד באופן מהותי בשנת 2010 בעקבות הקטנה בהשתתפות האוצר בענף ילדים, עלה באופן מהותי בשנת 2011 בעקבות הגדלה בהשתתפות האוצר בענף ילדים, והשנה שוב ירד באופן מהותי בעקבות הקטנה בהשתתפות האוצר בענף ילדים.

בשורות י"ב מוצגים תקבולים מריבית (מרשימה ג'/מגזרים).

11.17 חלק לא מבוטל של התקבולים הוא ריבית על נכסי המוסד, וחלק מהנכסים הם אגחים מיועדות (ראו ההסבר של שורות ט"ו להלן). משנת 2009, התקבולים ללא תקבולי ריבית היו נמוכים מהתשלומים. רואים את זה מהעובדה שהסכומים בשורה ו' נמוכים מהסכומים בשורה י"ב.

בשורות י"ג מוצגים שיעורי "הכיסוי הקופתי".

11.18 שיעור הכיסוי הקופתי מבטא את היקף נכסי הענף בסוף כל שנה ביחידות הוצאה של אותה שנה. במילים אחרות, הוא מראה שיש כסף בקופה להמשך תשלומי קצבאות ל- x שנים.

11.19 וועדת כהנא קבעה את הטווח לשיעור הכיסוי הקופתי, (2-1 או 3-6 שנות כיסוי, לענפים השונים), לפני כ 30 שנה. מאז חלו שינויים באוכלוסיית המבוטחים ובתנאי החוק.

11.20 הקמת וועדה חדשה חשובה, כי בזמן האחרון הכללים שנקבעו ע"י וועדת כהנא לא נשמרו: בחלק גדול של הענפים במשך שנים נמצא שיעור הכיסוי הקופתי מתחת לרמת המינימום שקבעה

⁶ ברשימות של דוחות קודמים, היו "חובות אבודים" ברשימה ב' של הדוחות שהתייחסה ל"הוצאות". לא היו "חובות אבודים" ברשימה ג', שהתייחסה ל"תשלומים". עכשיו, חובות אבודים נמצאים במגזרים בטבלת "תשלומים לפי ענפי ביטוח" של הדוחות המבוקרים, ולכן הם נלקחים בחשבון בדוחות של דו"ח האקטואר.

⁷ עודפי התקבולים (ללא הפרשי הצמדה) כוללים תקבולי דמי ביטוח, השתתפות תקציב המדינה ותקבולים מריבית, ובנוסף הם כוללים עמודת "שונים" המופיעה במגזרים בטבלת "תקבולים לפי ענפי ביטוח" (למרות ש- "שונים" אינם מוצגים בדוחות).

⁸ ניתן לראות מידע נוסף בנספח מס' II בדו"ח האקטואר לשנת 2007.

הוועדה, וההחלטות לגבי סכומי ההעברה לענפים הבעייתיים לא מתחשבות בטווח שנות הכיסוי שנקבע ע"י הוועדה אלא מסתפקות בסגירת הגירעונות בלבד.

11.21 בשנים האחרונות, ישנו עיוות מסוים במדד בגלל השינוי בהערכת הנכסים לפי שיטת השווי ההוגן שהגדיל את הנכסים. בשנת 2009, השנה שהוכנסה השיטה החדשה, עלה הכיסוי הקופתי מ 3.3 ל 3.8, ונשאר בסדר גודל זה עד היום.

בשורות י"ד מוצג חלק השתתפות תקציב המדינה בדמי הביטוח.

11.22 הנתון מבטא את מידת השתתפות של האוצר (ללא השיפוי ב"דמי הביטוח" וללא הריבית המיוחדת) באחוזים מתקבולי "דמי ביטוח".

בשורות ט"ו מוצגת הערכה של השפעת הריבית המיוחדת.

11.23 ביאור 9 בדו"ח הכספי מתאר שהמוסד משקיע את יתרות הכספים באיגרות חוב מסדרות מיוחדות המונפקות עבורו ע"י משרד האוצר (להלן: האיגרות):

11.24 האיגרות המונפקות הן משני סוגים, בתנאים המפורטים להלן. ההשקעה בתקופת הדוח מתחלקת באופן שווה בין שני הסוגים.

11.24.1 איגרות חוב מסוג "עיבל", הנושאת ריבית צמודה למדד המחירים בשיעור שנתי של 5.5%.

11.24.2 איגרות חוב בריבית משתנה, הנושאת ריבית צמודה למדד המחירים לצרכן, שנקבעת על פי מועד ההנפקה בשיטה שהוסכמה עם משרד האוצר והיא מותאמת לריבית על איגרות חוב המונפקות על ידי הממשלה באותו חודש.

11.25 הנתונים המוצגים בשורות ט"ו מהווים הערכה גסה של ההפרש בין הכנסות מריבית בשנת הדו"ח בפועל, הכוללות הכנסות מריבית מהאיגרות מסוג "עיבל", לבין האומדן של הכנסות מריבית אילו כל תיק הנכסים היה מושקע באיגרות חוב בריבית משתנה בלבד. הנתונים מבטאים את ההערכה של השפעת הריבית המיוחדת.

בשורות ט"ז מוצג חלק סה"כ השתתפות המדינה בתשלומים.

11.26 הנתון מבטא את מידת השתתפות האוצר (כולל הקצבות האוצר והערכת ההשפעה מהריבית המיוחדת, אבל לא את השיפוי ב"דמי הביטוח") באחוזים מהתשלומים⁹.

בשורות י"ז ו- י"ח מוצגות ההעברות הבין-ענפיות (מרשימה א'/מגזרים).

11.27 בסה"כ ענפי המוסד הנתון הוא אפס, כמובן.

בשורות י"ט מופיעים שיעורי הגידול הריאלי של מספר נתונים משנה לשנה.

11.28 הנתונים מבטאים את השינוי הריאלי מצמבר של השנה הקודמת עד דצמבר של שנת הדו"ח עבור יתרת נכסי הענף, קרנות הביטוח והגירעון האקטוארי, באופן מתמטי.

11.29 הנתונים מבטאים את השינויים הריאליים המחושבים לפי המדדים הממוצעים של השנה שקדמה לשנת הדו"ח ושל שנת הדו"ח עבור תשלומים ותקבולים.

לוח 0.2014 מרכז את הנתונים עבור שנת הדו"ח לפי ענף.

11.30 מהשורות גירעון וכיסוי האקטוארי (בענפים עם קרנות ביטוח), ומהשורות עודפי התקבולים על התשלומים ושיעור הכיסוי הקופתי, בין היתר, רואים שהמצב של כמעט כל ענף לסוף שנת הדו"ח הוא בעייתי.

⁹ ניתן לראות מידע נוסף בנספח מס' II בדו"ח האקטואר לשנת 2007.

12. ענף ביטוח זקנה ושארים (זו"ש) (ראו לוח 1)

- 12.1 כבר מתחילת שנות ה-90 נשמרת היציבות במצבו הכספי של הענף. נזכיר שמנקודת מבט של דמי ביטוח ותשלומים, ענף זקנה ושארים הוא הגדול ביותר בין ענפי הביטוח של המוסד. אבל גודלו היחסית יורד. משנת 2002 לשנת הדו"ח, חלק הענף ירד מכ-44% לכ-33% מכלל הנכסים של המוסד. עם זאת, שמירה על מאזנו החיובי של הענף נשארת חשובה מאוד.
- לכאורה תרומה לא קטנה ליציבות של המצב בענף הביאה העלייה הגדולה לארץ של תחילת שנות ה-90 כאשר קצבאות של העולים ה"זקנים" מומנו מקופת משרד האוצר והעולים ה"צעירים" שילמו דמי ביטוח לקופת המוסד. ברור שהשפעתה החיובית של עליית שנות ה-90 תלך ותרד עם התרחבות מעגל העולים (אשר כבר התחילה) המצטרפים למקבלי קצבאות לפי חוק המוסד לביטוח לאומי.
- 12.2 משנה קודמת, המדדים התזרימיים ממשיכים לאותת על בעיה עתידית ביציבות הכלכלית של הענף: משנת 2012 עודף התקבולים על התשלומים (כאחוז מן התשלומים) ירד לאחוז שלילי מן התשלומים (במקום הגובה של כ-13% של שנת 2008) והמשיך לרדת השנה ל-7% מן התשלומים. בנוסף חל גידול ריאלי בתשלומים לעומת שנה קודמת של 6.5%.
- 12.3 משרד האוצר משתתף במימון הענף ע"י הקצבת השתתפות המוגדרת כאחוז מדמי ביטוח. בשנים האחרונות, שיעור השתתפות תקציב המדינה היה בסביבות כ-17% מדמי הביטוח (ראו שורה י"ד).
- 12.4 יש מגמת ירידה משנת 2010 בשיעור הכיסוי הקופתי, ומדד זה ירד השנה ל-3.2 "שנות כיסוי". יש לזכור שיתרת נכסי הענף עכשיו מוגדרת לפי השיטה של שווי הוגן ומושפעת משינויים בווקטור הריביות כל שנה. יש לקחת בחשבון, שמצב הנמוך בשנים האחרונות של ווקטור הריביות השפיע להגדיל את יתרת נכסי הענף, וכמו כן השפיע לטובה על שיעור הכיסוי הקופתי. במידה ויחול גידול בווקטור הריביות המוריד את יתרת נכסי הענף, שיעור הכיסוי הקופתי ירד בהתאם.
- 12.5 למרות שאין לשים משקל גדול למדדים המאזניים, גם הם מצביעים על המשך בעיות ביציבות הכלכלית של הענף: בהשוואה לשנים הקודמות, "שיעור כיסוי אקטוארי חשבונאי" המשיך את הירידה שהתחיל בשנת 2010, ל-24%.. היה גידול ריאלי קטן ביתרת נכסי הענף של 1.5%, לעומת גידול ריאלי פי כמה של 13.4% בקרן הביטוח. זה הוביל לתוצאה מתמטית עבור "גירעון אקטוארי חשבונאי" של גידול ריאלי ב-17.7%.
- יש לזכור שהשינויים הנ"ל מוצגים במונחים ריאליים (המנטרל את השפעת מדד המחירים). בפועל, מדד המחירים משפיע כדלהלן. בשנה שיש אינפלציה חיובית יהיה גידול בקצבה הבסיסית בגלל העלייה במדד וגם גידול ביתרת הנכסים. ובמידה ותהיה דפלציה, תהיה עלייה ריאלית בתשלומים, (בגלל אי-הקטנה של הקצבה הבסיסית בהתאם לתנאי ההצמדה בחוק), וירידה נומינלית בנכסי המוסד, (שאכן מוקטנים עם מדד שלילי).
- 12.6 כפי שהוזכר לעיל, שני הגורמים העיקריים המשפיעים על גובה התשלומים הנם: אוכלוסיית מקבלי הקצבאות (וזו מושפעת ממספר הזכאים המצטרפים¹⁰, ממספר מפסיקי קבלת הגמלאות, מאפיון הזכאות, וכו') וגובה הקצבה המשתלמת.
- גובה הקצבה המשתלמת מושפע מגורמים שונים כגון מאפייני מקבל הקצבה (גבר/אישה מבוטחת/עקרת בית), תוספת וותק ותוספת תלויים.
- 12.7 בשביל לעיין בהתפתחות של אוכלוסיית מקבלי קצבת זקנה במשך העבר והעתיד הצפוי, ניתן להסתכל בתרשים 8. נדרש עיון לא רק ברמה של סה"כ ענף אלא גם לפי מין. התרשים מבהיר מה קרה ומה צפוי בעתיד הקרוב¹¹, (בהנחה שהחוק לא ישתנה). יש כשישה אזורים בתרשים עבור נשים. (עבור גברים, תקופת הפעלת חוק עקרת בית ותקופת דחיית גיל הפרישה עבור נשים אינן משמעותיות):
- 12.7.1 התקופה לפני הפעלת חוק עקרת בית - היה גידול "רגיל" גם לגברים וגם לנשים (גידול יותר גבוה עבור נשים מגברים).

¹⁰ ניתן לראות התייחסות לשינויי חקיקה בנושא גיל הפרישה בסעיף 12.11.1 בדו"ח האקטואר של 2012.

¹¹ מטרת התרשים היא לתת הסבר כללי להתפתחות, ולכן אין לדייק בשנים ספציפיות של התרשים.

- 12.7.2 התקופה של הפעלת חוק עקרת בית - שהתחילה בסביבות 1996 – קפיצה של מספר מקבלות וירידה לגידול ה"רגיל" אחר כך.
- 12.7.3 התקופה של דחיית גיל פרישה עבור גברים ונשים - שהתחילה בסביבות 2004, והמשיכה כ- 4-5 שנים. הייתה ירידה מהגידול ה"רגיל" (גם לגברים וגם לנשים). ובסוף התקופה, צפוי שתהיה חזרה לגידול ה"רגיל".
- 12.7.4 התקופה של כניסת מקבלי קצבת זקנה של ה-"BABY BOOMERS" – בשביל נשים, התחילה בסביבות 2006 ולכן נכנסה באמצע של התקופה הקודמת, ועבור גברים, בסביבות 2011. היה עליה מהגידול ה"רגיל" וירידה לגידול ה"רגיל" אחר כך.
- 12.7.5 התקופה של דחיית גיל הפרישה עבור נשים, (המתוכנן עבור שנים 2017 +) ובסוף התקופה, צפוי שתהיה חזרה לגידול ה"רגיל".
- 12.7.6 התקופה "היציבה" הצפויה אחר השינויים האלו.
- 12.7.7 כמובן הכול ישתנה עם שינויים בחוק.
- 12.8 בנספח מס' I, ניתן לראות את ההשפעה של חישוב קרן הביטוח לפי בסיסים שונים של ריבית.

13. ענף ביטוח סיעוד (ראו לוח 2)

13.1 לפי סעיף 32 לחוק, מממן משרד האוצר חלק מגמלאות סיעוד (לתושבים שלא מבוטחים לפי חוק בענף זו"ש). עד שנת 2000 כללה קרן הביטוח גם את ההתחייבות כלפי הזכאים הנ"ל. החל משנת 2000 שיטת החשבונאות שונתה:

בהתחייבויות של הדו"ח הכספי, המוסד כולל את חלק האוצר. ובנכסים של הדו"ח הכספי, המוסד מציג את כל "נכסי" הענף, כולל את התחייבויות האוצר כ"נכס" למוסד. בטבלה 4. של המגזרים בדוחות הכספיים, המוסד מציג את ההתחייבויות רק כלפי הגמלאות הממומנות ע"י המוסד (ואת נכסי המוסד כנגדם). כמו בשנים קודמות, המשכתי להציג את הניתוח בלוח 2 – "רק חלק מל"ל". בשורה י', איפסתי השתתפות תקציב המדינה (המופיעה בטבלה ב1. של המגזרים). ומאחר וסכום זה מהווה חלק האוצר מגמלאות סיעוד, ניכיתי אותו מתשלומים (שורה ה').

13.2 ניתן לראות מלוח 2 שענף ביטוח סיעוד אשר נקלע לקשיים כספיים מיום היווסדו, לא מצליח להתרומם בכוחות עצמו. כדי לשפר את מצבו הכספי של הענף בוצעו העברות כספים אליו מענף ילדים באופן תדיר (משנת 2008). ההעברות האלו שיפרו את מאזנו הכספי של הענף, אבל השיפורים הנם זמניים בלבד. הגירעון השוטף (שורה ו) עולה בהרבה על תקבולי הריבית והמשיך לגדול השנה. המדדים התזרימיים בלוח 2 מזהירים על הבעיה הכרונית והאקוטית.

13.3 העברות לענף סיעודי: מתרשים 1 ניתן לראות שבמשך השנים ענף סיעוד קבל 30.9 מיליארד ₪ נומינלי, ו 60.1 מיליארד ₪ במונחים ריאליים, כולל ריבית. השנה, כמו בשנים האחרונות (משנת 2009), התרוקנה קופת הענף. בפועל הקופה הייתה שלילית, ורק לסגירת המאזן הייתה העברה לאפס את היתרה השלילית 12. בטבלה 3. של המגזרים בדוחות הכספיים, הגרעון המצטבר של הענף הוא כ 17.6 מיליארד ₪. סכום זה כבר כולל את ההעברות הנ"ל כהכנסות לענף. ז"א, הגרעון המצטבר בלי העברות הוא כ 77.7 מיליארד ₪.

לסגירת המאזן, הופעל ה"הפתרון" של העברת נכסים מענף הילדים. בשביל למנוע חזרה של מצב דומה לשנה הבאה, ברור שהמצב דורש נקיטת הצעדים המתאימים לטיפול בבעיה, כגון הכנסת שינויים בתנאי החוק.

13.4 שיעור הכיסוי הקופתי בענף הוא אפס. הוועדה שדנה בנושא של שיעור הכיסוי הקופתי (לפני כ 30 שנים) לא יכלה להתייחס לענף סיעוד, מאחר והוא נוסד אחרי שהוועדה סיימה את פעילותה. לכן לא ברור שהטווח של 3-6 שנים מתאים לענף סיעוד שמתפתח וגדל.

¹² יתרת הנכסים בענף סיעוד ליום 31.12.2013, וליום 31.12.2014 עמדה על כ 5 מיליון ₪ וכ 10 מיליון ₪ בהתאמה (סכומים קטנים מאוד בהשוואה לקרן הביטוח ולתשלומים של הענף).

- 13.5 בהערכת קרן הביטוח לענף הסיעוד, תשלומים העתידיים לוקחים בחשבון גידול ריאלי בגלל הצפי לגידול ריאלי בשכר. משנת 2012, בהתאם לחזון אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון שמספרו 1-3-2013 "דרך חישוב המאזן האקטוארי ומקדמי התקנון של קרן הפנסיה" הונח גידול ריאלי בשכר של 1.2%.
- 13.6 הבעיה הקיימת בענף זו"ש לגבי העולים החדשים תופיע בענף סיעוד בפיגור של כ-15 שנה לערך. בעוד מועד, המימון של המצטרפים הסיעודיים ששילמו דמי ביטוח במשך תקופות קצרות בלבד יהיה על המוסד.

14. ענף ביטוח נכות כללית (ראו לוח 3)

- 14.1 כבר תקופה ארוכה תשלומי הענף עולים על התקבולים. עודף התקבולים על התשלומים היה שלילי ומהווה 41% מהתשלומים. ההידרדרות במצבו הכספי של הענף נמשכת, וקופת הענף (יתרת נכסי הענף) ירדה לקרוב לאפס.
- 14.2 מתרשים 1 ניתן לראות שבמשך השנים ענף נכות כללית קיבל 31.2 מיליארד ש"ח נומינלי, ו 66.6 מיליארד ש"ח במונחים ריאליים, כולל ריבית. בטבלה א3. של המגזרים בדוחות הכספיים, הגרעון המצטבר של הענף הוא כ 137.5 מיליארד ש"ח. סכום זה כבר כולל את ההעברות הנ"ל כהכנסות לענף. ז"א, הגרעון המצטבר בלי העברות הוא כ 204.1 מיליארד ש"ח. "יתרת נכסי הענף" הובאה ליתרת אפס כרגע רק בגלל ההעברות מענף ילדים ולא נשאר כלום מן ההעברות האלו.
- 14.3 התשלומים עלו השנה ב 6.3% ריאלי.
- 14.4 שיעור הכיסוי הקופתי (שכבר מסוף שנת 2002 ירד מתחת לרמת המינימום הנדרשת) ממשיך לעמוד על אפס שנות כיסוי. וכאן מדובר בענף השני בגודלו (לפי קרן הביטוח ותשלומים) אחרי ענף זו"ש.
- 14.5 גם בענף זה, כמו בסיעוד, ישנן קצבאות הממוננות ע"י האוצר (חוץ מן ההקצבות שהם חלק מדמי ביטוח), אולם הסכומים הרבה יותר קטנים (בהשוואה לענף סיעוד). כמו בשנים הקודמות, המשכת להציג לוח 3 (בשיטה שונה מלוח 2) "לפי דוחות הכספיים" (בהתאם להצגה במגזרים). ז"א קרן הביטוח (שורה ב') מוצגת ללא חלק האוצר, והשתתפות תקציב המדינה (שורה י') איננה מאופסת ולא מנוכה מהתשלומים (שורה ה').

15. ענף ביטוח נפגעי עבודה (ראו לוח 4)

- 15.1 בהתאם לחוק לצמצום הגרעון ולשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), שאושר בשנת 2012 ועודכן בשנת 2014, המגדיל את שיעור דמי הביטוח של מעסיקים, רואים שיפור במצב של הענף. בשנתיים האחרונות גובה הגרעון התקציבי ירד וכמוכן עודף התקבולים על התשלומים כאחוז מהתשלומים גדל.
- 15.2 למרות השיפור, עדיין אין מספיק כסף בקופה לשלם את התשלומים. ביתרת נכסי הענף רשום כ 0.04 מיליארד ש"ח כאשר התחייבויותיו (קרן הביטוח) מהוות כ 45.1 מיליארד ש"ח, והתשלומים בשנת 2014 היו 4.7 מיליארד ש"ח וממשיכים לגדול מדי שנה.
- 15.3 מתרשים 1 ניתן לראות שבמשך השנים ענף נפגעי עבודה קבל 9.7 מיליארד ש"ח נומינלי, ו 27.8 מיליארד ש"ח במונחים ריאליים, כולל ריבית. בטבלה א3. של המגזרים בדוחות הכספיים, הגרעון המצטבר של הענף הוא כ 45.9 מיליארד ש"ח. סכום זה כבר כולל את ההעברות הנ"ל כהכנסות לענף. ז"א, הגרעון המצטבר בלי העברות הוא כ 73.7 מיליארד ש"ח.
- 15.4 גם שיעור הכיסוי הקופתי מצביע על בעייתיות המצב. השיעור ירד מזמן מתחת לרמת המינימום אשר נקבעה ע"י מועצת המוסד ל 3 שנות הוצאה, המשיך במגמת ירידה של השנים האחרונות עד שירד בשנת 2013, ל 0.
- 15.5 לסיכום, תיקון החוק האמור היה צעד נכון להתחלת הטיפול במצב הכספי של הענף, אבל צריך להמשיך ולהתמיד בדרך זו עד לסיום העבודה.

16. ענף ביטוח אמהות (ראו לוח 5)

- 16.1 כבר זמן רב תשלומי הענף עולים על התקבולים. העודף השלילי של התקבולים על התשלומים היה השנה בגובה של 43% מהתשלומים.
- 16.2 מתרשים 1 ניתן לראות שבמשך השנים ענף אמהות קבל 37.2 מיליארד ש"ח במונחים ריאליים, כולל ריבית. השנה, כמו כבר במספר שנים מ-2005, התרוקנה קופת הענף, ורק לסגירת המאזן בחלק מהשנים הייתה העברה לאפס¹³ את חשבון הענף (ובשנים אחרות, 2005, 2009, ו-2013 נשארה יתרת נכסי הענף לסוף שנה במצב שלילי). בטבלה א3. של המגזרים בדוחות הכספיים, הגרעון המצטבר של הענף הוא כ-0.2 מיליארד ש"ח. מספר זה כבר כולל את ההעברות הנ"ל כהכנסות לענף. ז"א, הגרעון המצטבר בלי העברות הוא 37.4 מיליארד ש"ח.
- 16.3 כבר מספר שנים אין כסף בחשבון הענף בלי ההעברות מענף ילדים. שיעור הכיסוי הקופתי ירד בסוף שנת 2003 מתחת לרמת המינימום הנדרשת (שנת הוצאה אחת). השיעור עומד היום על 0 שנות כיסוי.
- 16.4 עקב השינויים בחוק, משנת 2007, כל שנה האוצר משפה את המוסד בגין הענף¹⁴. בשונה מכמה ענפים אחרים (זו"ש, נכות כללית וילדים) השיפוי מהאוצר אינה מוגדרת כאחוז מדמי הביטוח. השנה סכום המימון הוא כ-270 מיליון ש"ח. הסכום רחוק ממה שנדרש לטפל בגירעון התקציבי בענף.

17. ענף ביטוח ילדים (ראו לוח 6)

- 17.1 גם אחרי ביצוע העברות הכספיים בשנות התשעים והעשור האחרון מענף ילדים לענפי הביטוח הנמצאים במצוקה כספית, התאושש מצבו הכספי של הענף במהירות.
- 17.2 מתרשים 1 ניתן לראות שבמשך השנים ענף ילדים העביר כ-242.8 מיליארד ש"ח במונחים ריאליים, כולל ריבית לענפים אחרים של המוסד. בטבלה א3. של המגזרים בדוחות הכספיים, העודף המצטבר של הענף הוא כ-145.5 מיליארד ש"ח. סכום זה כבר כולל את ההעברות האלו כהוצאות לענף. ז"א, העודף המצטבר בלי העברות הוא כ-388.3 מיליארד ש"ח, סכום יותר גבוה מסה"כ נכסי המוסד!
- 17.3 הסיבה העיקרית למצבו הטוב של הענף היא השתתפותו של משרד האוצר. האוצר העביר לקופת הענף במשך השנים האחרונות, סכומים השווים לכ-160% (לפחות) מסכומי דמי ביטוח, ובשנים מסוימות אחוז ההשתתפות עלה על 200% מסכומי דמי ביטוח. למעשה ניתן להסתכל על השתתפות האוצר בענף ילדים כסוג של מימון עקיף של הענפים האחרים הגירעוניים של המוסד, על ידי העברות מנכסי ילדים לענפים אחרים.
- 17.4 תשלומי הענף משתנים לפי החלטות הממשלה ויש אי וודאות לגבי ההתפתחות העתידית. השנה, היה קיטון ריאלי של 24% בתשלומי הענף מול גידול ריאלי של 2.8% בסה"כ תשלומי המוסד.

18. ענף ביטוח אבטלה (ראו לוח 7)

- 18.1 יש אי-וודאות גדולה לגבי שעורי האבטלה בעתיד.
- 18.2 מתרשים 1 ניתן לראות שבמשך השנים ענף אבטלה קבל 68.9 מיליארד ש"ח במונחים ריאליים, כולל ריבית. גם יתרת נכסי הענף וגם הגרעון המצטבר של הענף, בטבלה א3. של המגזרים בדוחות הכספיים, הנם 0. מספר זה כבר כולל את ההעברות מענפים אחרים כהכנסות לענף. ז"א, הגרעון המצטבר בלי העברות הוא 68.9 מיליארד ש"ח.
- 18.3 תשלומי דמי אבטלה עלו השנה ריאליית בכ-2.8% ותקבולי דמי הביטוח מהווים רק 25% מסה"כ תשלומים. ההעברות הכספיות אל הענף אשר מתבצעות כל שנה ברציפות החל משנת 1999 עוזרות רק לתקופות קצרות. גם לאחר ההעברות במשך שנת הדו"ח קופת הענף נשארת ריקה.

¹³ יתרת הנכסים בתאריך 31.12.2014 בענף אמהות, המוצגת בביאור המגזרים בדוחות הכספיים היא כ-75 מיליון ש"ח.
¹⁴ ניתן לראות סעיף 14.3.2.2 של דו"ח האקטואר לשנת 2006, לגבי רישום נכס בעתיד.

18.4 לפי סעיף 28ב של החוק, מימון גירעונות הענף יבוא מענף ילדים, ולא מן האוצר, ללא צורך בהסכמת המועצה ואישור השר. המשמעות היא: צמצום המקורות לכיסוי גירעונות של הענפים האחרים הנמצאים במצוקה הכספית.

18.5 עקב תחילת כהונתה של הכנסת ה-20 ביום 31.3.15, ביום 1.7.15 פוקע תוקפה של הוראת סעיף הנ"ל, והוראת סעיף 33 נכנסת לפעולה. משמעות האמור היא כי החל מראשית יולי, חייב אוצר המדינה לכסות כל גרעון בענף ביטוח אבטלה, וזאת על בסיס חודשי [בהתאם לסעיף 33(ב)(1)]. יכול להיות כי סעיף 28ב יחוקק מחדש במסגרת חוק ההסדרים הקרוב. בכל מקרה, עד שזה מתרחש המצב החוקי הוא כאמור.

18.6 הוועדה שקבעה את הטווח (המינימום והמקסימום) לשיעור הכיסוי הקופתי לענפי הביטוח, בכוונה לא קבעה שיעור לענף אבטלה בגלל האופי המיוחד שלו המחייב את צבירת הנכסים בתקופות של תעסוקה מלאה לכיסוי ההוצאות בתקופות של שפל כלכלי.

18.7 משנת 2011, הטיפול החשבונאי חזר ל-0 ריבית במשך השנה¹⁵.

19. ענף ביטוח זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד (פש"ר) (ראו לוח 8)

- 19.1 המדדים התזרימיים בלתי יציבים, אבל רואים שמצבו הכספי של הענף הוא בעייתי.
- 19.1.1 כבר שנים רבות התשלומים עולים על התקבולים. העודף השלילי של התקבולים על התשלומים נע בשנים האחרונות סביב 50% מהתשלומים.
- 19.1.2 דמי ביטוח מכסים רק כ-45% מן התשלומים השוטפים.

20. הענקות מטעמי צדק ענף ביטוח נפגעי תאונות וענף ביטוח שרות מילואים (ראו לוח 2014.0)

- 20.1 יתרת נכסי ענף הענקות מטעמי צדק היא קטנה מאוד. אפילו עם ההעברה החשבונאית מענף ילדים לאפס את היתרה השלילית, אין כסף בקופה אפילו בתחילת השנה, ושוב תדרוש פעולה לממן את התשלומים.
- 20.2 מצב הכלכלי של ענף נפגעי תאונות הוא חזק מכיוון שתשלומיו קטנים יחסית לתקבולים.
- 20.2.1 רואים בלוח שיש תקבולים של כ-343 מיליון ש"ח ותשלומים של כ-30 מיליון ש"ח. נצברו בענף כ-6.7 מיליארד ש"ח ואין תחזית שהמצב ישתנה בעתיד.
- 20.3 ענף שרות מילואים הפסיק לפעול כענף של המוסד בשנת 1999.
- 20.4 אין לוחות נפרדים עבור ענפים אלו בדו"ח אקטואר, אבל הנתונים של הענקות מטעמי צדק וענף נפגעי תאונות כלולים בסה"כ של כל הענפים בלוח מס' 0.

21. סיכום – לענפי ביטוח של המוסד

המחוקק, המועצה ומינהלת המוסד צריכים לנקוט בצעדים ושינויים שיחזקו את מצבם הכספי של ענפי ביטוח המוסד.

¹⁵ מכיוון שבמגזרים אין ריבית לענף אבטלה, ההעברות מענף ילדים בוצעו מידי חודש בחדשו, כנדרש ע"פ החוק.

¹⁶ ניתן לראות הסברים נוספים בסעיף 19 בדו"ח לשנת 2004, ובנספח מס' II לדו"ח לשנת 2007 לגבי הפרדה בין דמי ביטוח שנגבו ובין שיפוי האוצר, וחלוקת ריבית לפי ענפים

22. הגדרת מונחים

- 22.1 גירעון אקטוארי (ראו סעיף 4.3): מוגדר, באופן מתמטי, כ"קרן הביטוח" בניכוי "יתרת נכסי הענף", שני הגורמים לפי הגדרתם המצומצמת. במילים "פשוטות": המדד מייצג את סכום הכסף שחסר בחשבון הענף כשהערך המהוון של תשלומים (לפי הנחות התחזית, רק לזכאים לקבל קצבאות בסוף שנת דו"ח [שיחיו/ימותו וכו' לפי הנחות התחזית]) הוא יותר גדול מן הערך המהוון של ההכנסות מן הנכסים הקיימים (שיקבלו עליהם תשואה לפי הנחות התחזית) וההערכות נעשו לפי שיטה חשבונאית מסוימת. ברור שהמדד הוא מסוג המדדים ה"מאזניים" ומיועד לתת תשובה לשאלה "כמה אני שווה". יש גם הגדרות אחרות למונח המשנות את משמעותו, (לא נתעמק עכשיו בעניין, נשאיר את זה לעתיד). למונח שהגדרתי כאן הייתי קורא לא "גירעון אקטוארי" אלא "גירעון אקטוארי חשבונאי".
- 22.2 דמי ביטוח - דמי ביטוח לפי החוק, כולל שיפוי האוצר לפי סעיף 32(ג) של החוק.
- 22.3 החוק - חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) התשנ"ה - 1995.
- 22.4 התחייבות (ראו סעיף 4.3): הנתון יוצג כ"התחייבות" בדוחות הכספיים. ז"א, התייחסותו של הגוף המדווח אל הנושא היא כאל "התחייבות" (יש משמעות מוגדרת למילה במילון של ראיית חשבון) ולא רק כאל מונח אחר שאינו "התחייבות", ו"ההתחייבות" מוכרת בעת דיווח.
- 22.5 זכאים לגמלה: ההתחייבויות המתייחסות להוצאה בגין שנת הדו"ח או בגין השנים שקדמו לשנת הדו"ח וטרם שולמו למבוטחים (ואפילו לאלו שטרם הגישו תביעה למוסד). ההתחייבויות הנ"ל מהוות למעשה חוב למבוטחים שנוצר בתאריך הגשת הדו"ח.
- 22.6 יתרת נכסי הענף (ראו סעיף 4.3): הנכסים שניתן להתייחס אליהם כמיועדים לתשלומים שתאריך ביצועם אחרי סוף שנת הדו"ח ושאינם נכללים בנכסים מיועדים אחרים והערכת הנכסים נעשה לפי שיטה חשבונאית מסוימת.
- 22.7 שיעור כיסוי אקטוארי (ראו סעיף 4.3): מוגדר, באופן מתמטי, כיחס בין "יתרת נכסי הענף" ל"קרן הביטוח". במילים "פשוטות", חלק של קרן הביטוח שיש עליו כיסוי נכסים לפי שיטה חשבונאית מסוימת. המדד מתייחס רק להתחייבות עבור תשלומים עתידיים ולא לוקח בחשבון את החובות עבור העבר. למונח שהגדרתי כאן הייתי קורא לא "שיעור כיסוי אקטוארי" אלא "שיעור כיסוי אקטוארי חשבונאי".
- 22.8 סבסוד צולב: שיתוף בין הקבוצות השונות כשקבוצה אחת תורמת יותר מנקודת מבט מסוימת והקבוצה האחרת תורמת יותר מנקודת מבט אחרת. נקודות המבט יכולות להיות שונות והתרומות אינן בהכרח שוות.
- 22.9 קרנות ביטוח (ראו סעיף 4.3): אומדני התחייבויות עבור תשלומים עתידיים מסוף שנת הדו"ח (ולא עבור זכאים בגין גמלאות עד סוף שנת הדו"ח) של ענפי הביטוח בסוף שנת הכספים כלפי אלו מהמבוטחים או תלוייהם שלגביהם נוצרה עד יום המאזן עילה לזכאות, בין שכבר אושרה זכאותם ובין שעדיין לא אושרה, ואף אם טרם הוגשה בקשה לגמלה. הערכת ההתחייבויות נעשתה לפי שיטה חשבונאית מסוימת. הקרנות אינן כוללות את התחייבויות המוסד הנובעות מייחולי המבוטחים לגמלאות שב"תהליך הרכישה" בענפי ביטוח זקנה ושאיירים (זו"ש להלן), נכות כללית, סיעוד ונפגעי עבודה. בגלל מורכבות הנושא מומלץ לקרוא את ההסברים המעמיקים יותר בנספח מס' I. לדו"ח 2000.
- 22.10 רשימות / מגזרים לפי ענפים: רשימות - הנתונים המפרטים מידע לפי ענפי הביטוח, מפורסמים במאזן ודין חשבון כספי של המוסד. הנם בלתי מבוקרים, משנת 1999 עד שנת 2010. מגזרים - משנת 2011 ואילך הוסיפו את באור 29 לדוחות המבוקרים, המפרטים מידע לפי ענפי הביטוח (מעין שילוב של חלקים של רשימות א' ו-ב').
- 22.11 שיעור כיסוי קופתי (ראו סעיף 4.3) היחס בין יתרת נכסי הענף בסוף השנה לסה"כ תשלומי הענף במשך שנת הדו"ח, בהתחשב בעליית מדד המחירים לצרכן במשך השנה. באופן מתמטי, (אבל לא בהכרח באופן ראי), שיעור זה מבטא את היקף נכסי הענף בסוף כל שנה ביחידות הוצאה של אותה שנה ובמחירים קבועים.

הדו"ח השנתי של האקטואר לשנת 2014
נספחים

23. נספח מס' I. הערות לגבי התרשמים ווקטר ריביות, שיטת שווי הוגן ועוד

- 23.1 תרשים 1 מציג את חוסר העצמאות של ענפי המוסד וחוסר האיזון בין התשלומים והתקבולים ברוב הענפים. יש התייחסות לתרשים זה בהרבה סעיפים בדו"ח האקטואר (סעיפי 10 ו 13-18).
- 23.2 תרשים 2 מציג את הגידול הריאלי בקצבת זקנה בסיסית לפי שנות הזכאות משנת 1987 עד שנת הדו"ח.
- 23.3 תרשים 3 מציג את התשלומים העתידיים אחרי שנת הדו"ח, עבור האוכלוסייה הנכללת בקרנות הביטוח, במונחים של סוף שנת 2009, עבור ארבעת הענפים עם קרנות ביטוח, בנפרד עבור כל ענף. התרשים גם מציג את התשלומים העתידיים לסוף שנות 2010 - 2014, במונחים של סוף כל שנת דיווח בהתאמה, עבור ארבעת הענפים בחד. מידי שנה הודגש בדוחות הכספיים שהתחייבויות אלו חושבו עבור הדוחות לפי כללים חשבונאיים מקובלים - (בהתאם להגדרת קרנות ביטוח בסעיף 22.9) - כלפי אלו מהמבוטחים או תלוייהם שלגביהם נוצרה עד יום המאזן עילה לזכאות, בין שכבר אושרה זכאותם ובין שעדיין לא אושרה, ואף אם טרם הוגשה בקשה לגמלה. ניתן לראות בתרשים:
- 23.3.1 בהתאם להגדרת האוכלוסייה, לפי הנתונים לסוף 2009 (ולכל אחת משנות הדיווח), תהיה ירידה עם הזמן בסכומי התשלומים העתידיים בעקבות גריעות מהאוכלוסייה (פטירות, חזרה לעבודה, נישואין מחדש, התבגרות ילדים וכו'). אבל במשך כל אחת משנות 2010 - 2014 יצטרפו מבוטחים חדשים לאוכלוסייה של מקבלי קצבות (שלא נכללו באוכלוסיית מקבלי קצבות של השנה שקדמה לה). ולפיכך, כפי שמוצג בתרשים, ככל שמתקדמים בשנות דיווח התחזית לתשלומים עתידיים גודלת לעומת השנה שקדמה לה. וככה צפוי להמשיך בעתיד הקרוב.
- 23.3.2 תחזית תקופת התשלומים עבור ענף סיעוד, עבור האוכלוסייה הקיימת לסוף שנת הדו"ח, היא יחסית קצרה – בהתאם לתוחלת החיים הקצרה של מקבלי הקצבות, (בדרך כלל הם זקנים מאוד).
- 23.3.3 הענפים עם תחזית של תשלומים לתקופה ארוכה הם נפגעי עבודה וזו"ש, מאחר ויש נכים צעירים בענף נפגעי עבודה, ושאיירים צעירים בענף זו"ש, ובמקרים מסוימים הם יקבלו קצבות נפגעי עבודה ושאיירים עד סוף חייהם.
- 23.3.4 תקופת התשלום עבור האוכלוסייה הקיימת לסוף שנת הדוח בענף נכות כללית היא באמצע – נכי הענף יעברו לענף זו"ש כשיגיעו לגיל פרישה על פי חוק. (גם במבוטחים המקבלים הגדלת קצבת זקנה עד גובה נכות כללית, בגיל הפרישה הם יפסיקו להיות מוגדרים כמקבלי קצבת נכות).
- 23.3.5 התרשים אינו מייצג את הערך המהוון של התזרים (קרנות הביטוח במאזן).
- 23.4 תרשים 4 מובא לת פרספקטיבה לגבי הנתונים המאזניים - יתרת הנכסים הקיימים וקרנות הבטוח – לפי הכללים החשבונאיים שנקבעו לדוחות המוסד:
- ראוי להזכיר שקרן הביטוח של כל ענף מחושבת כסכום המהוון ליום סגירת המאזן של כל התשלומים העתידיים (החל מיום אחרי סגירת המאזן) של ענפי הביטוח בסוף שנת הכספים כלפי אלו מהמבוטחים או תלוייהם שלגביהם נוצרה עד יום המאזן עילה לזכאות. יתרת הנכסים הקיימים מחושבת כסכום המהוון ליום סגירת המאזן של כל התשלומים העתידיים (החל מיום אחרי סגירת המאזן) – פירעונות (לפי לוחות הפירעון של הנכסים) וריבית המובטחת - הנובעים מהנכסים. יתרת הנכסים לא מתייחסת לתשלומים של נכסים שהמוסד ירכוש בעתיד.
- התרשים מציג על ציר הזמן, את התשלומים העתידיים (החל מיום אחרי סגירת המאזן) לארבעת הענפים עבור האוכלוסייה הקיימת לסוף שנת הדו"ח, והערכה לתקבולים העתידיים (החל מיום אחרי סגירת המאזן) עבור האג"חים הקיימות בסוף שנת הדו"ח, במונחים ריאליים. במילים אחרות, התרשים מציג את התשלומים המגולמים בקרנות הביטוח ואת התקבולים המגולמים בירת הנכסים, ללא סיכומם וללא אלמנט של היוון. ניתן לראות בתרשים:
- 23.4.1 הסכומים של התשלומים העתידיים יהיו גבוהים בהרבה מהתקבולים העתידיים מהנכסים, כבר בשנה הראשונה.
- 23.4.2 התקבולים מורכבים גם מפירעונות וגם מריבית המובטחת, לפי תנאי הפירעון של כל אחת מהאג"חים.
- 23.4.3 כל שנה הפירעונות יקטינו את הנכסים הקיימים, ולכן סכומים של תקבולי הריבית מהם ירדו.
- 23.4.4 יהיו תקבולים ממקורות אחרים (דמי ביטוח והשתתפות האוצר ותקבולים מהשקעות חדשות - כל עוד שיהיה עודף תזרימי להשקיע). ומצד שני יהיו תשלומים עתידיים למקבלי גמלאים חדשים (שלא נכללו במאזן כאמור). כל הדברים האלה ישפיעו על תזרים הנטו העתידי של המוסד ואינם מוצגים במאזן. מסתבר שההצגה במאזן של קרנות הביטוח,

יתרת הנכסים, וגירעון אקטוארי וכיסוי אקטוארי (הנגזרים מהם), לפי הכללים החשבונאיים שנבקעו משקפת רק חלק אחד של תמונת מצבו הכספי של המוסד.

23.4.5 בדוח אקטואר המלא יש התייחסות לכל התקבולים והתשלומים הצפויים בעתיד, ולכן הוא מציג תמונה הרבה יותר מושלמת, (ראו סעיף 23.9).

23.4.6 התשלומים והתקבולים המוצגים בתרשים מהווים אומדנים בלבד (ע"פ הנחות רבות - שחלקן מגולמות בלוחות הגריעה), והתשלומים והתקבולים בפועל יהיו שונים מאלו שבתרשים.

23.4.7 למען הסרת ספק, התרשים אינן מייצג את הערך המהוון של התזרימים העתידיים.

23.5 משנת 2009, חל שינוי במדיניות המוסד לגבי הכללים החשבונאיים לפיהם המוסד מכין את ההתחייבויות (לפי שיטת שווי הוגן – לבצע את ההיוונים על פי ווקטור ריביות). המעבר לשיטת שווי הוגן הגדיל בצורה מהותית את ההצגה החשבונאית של יתרת הנכסים וקרנות הביטוח. התוספו כמה תרשימים לעזור בהבנת השינויים הנ"ל.

תרשים 5 מציג את הווקטורים השונים לפי שנים לפירעון של אג"ח הממשלה בסוף השנים האחרונות שהתקבלו ממושרד האוצר. (בשנת 2014 לראשונה קבל המוסד את הווקטור הריביות ישירות מהחברה המנפיקה אותה, מרווח הוגן בע"מ. גם האוצר משתמש באותו ווקטור ריביות). הווקטור הריביות היה בשימוש להוון את התזרימים של התשלומים העתידיים (על ידי לשכת האקטואר) וגם של התקבולים העתידיים (על ידי אגף החשבונות) ניתן לראות בתרשים:

23.5.1 הנני מסכם את הערכת ההתחייבויות והאג"ח לסוף 2014, במיליארדי ש"ח והפרש באחוזים הנובעים מהיוון של הנתונים לאותו תאריך, לפי ריביות שונות. ניתן לראות ששיעור הריבית משפיע באופן מהותי על התוצאות. להלן תיאור של כמה חישובים בטבלה:

23.5.1.1 היוון ז"ש לפי ווקטור הריביות של סוף 2013 החל מהשנה השנייה של הווקטור, היה מקטין הערך ל $319.2 * (1 - 9.0\%) = 291$ מיליארד ש"ח (קטון של כ 29 מיליארד ש"ח).

23.5.1.2 היוון ז"ש לפי 5% קבוע, היה מקטין הערך ל $319.2 * (1 - 28.9\%) = 227$ מיליארד ש"ח (קטון של כ 92 מיליארד ש"ח).

23.5.1.3 "היוון" ז"ש לפי 0% ריבית, ז"א היוון התזרימים בלי אלמנט של ריבית (רק לפי לוחות הגריעה), היה מגדיל את הערך ל $319.2 * (1 + 11.9\%) = 357$ מיליארד ש"ח (גידול של כ 38 מיליארד ש"ח).

23.5.1.4 לסיכום, יש השלכות לא קטנות להצגת ההיוונים לפי שווי הוגן בדוחות הכספיים של המוסד. אילו היינו ממשיכים את הציפיות של השנים מלפני 2008, הסכומים בקרנות הביטוח היו קטנים בכ 33% – 15% לפי היוון של 5%. וסכום עבור האג"חים לפי העלות המותאמת היה כ 180.4¹⁷ מיליארד ש"ח. כמובן, הערך של הגרעון החשבונאי המתמטי היה שונה לפי שיטה החשבונאית מלפני 2008 לעומת הערך המוצג במאזן לפי שיטה החשבונאית הנוכחית.

התחייבות או נכס	ערך במאזן 2014 ¹⁸	ווקטור 2013 משנה השנייה ¹⁹	לפי 5.0% ²⁰	לפי 0.0% ²¹
ז"ש	319.2	-9.0%	-28.9%	11.9%
נכות כללית (ברוטו)	136.5	-9.3%	-29.7%	14.6%
נפגעי עבודה	45.1	-11.2%	-33.3%	19.7%
סיעוד (ברוטו)	21.1	-2.3%	-14.7%	2.0%
אג"חים ²²	227.0	-6.2%		5.0%

23.6 כדאי להתעמק במשמעות של ווקטורי הריביות שמופעים בתרשים 5 ו 6. כל ווקטור בתרשים 5 מייצג את התשואה הפנימית של אג"חים ממשלתיים לפי שנים לפירעון (Spot Rates) עבור כל התקופה של האג"ח. למשל בסוף 2014 -

¹⁷ העלות המותאמת נלקח מבאור 9 בדוחות הכספיים.

¹⁸ לפי ווקטור ריביות לסוף שנת 2014

¹⁹ לפי ווקטור ריביות לסוף שנת 2013 (החל מהשנה השנייה לווקטור). ז"א, זה השינוי בפרספקטיבה המתחזית של סוף 2014, לו היינו משתמשים בווקטור מסוף 2013 (החל מהשנה השנייה לווקטור).

²⁰ לפי ריבית אחידה של 5.0%. ז"א, זה השינוי בפרספקטיבה מתחזית של סוף 2014, לו היינו משתמשים בשיטה החשבונאית שהייתה בשימוש בדוחות המוסד של השנים לפני 2008.

²¹ לפי ריבית אחידה של 0.0%, ז"א, היוון עם לוחות גריעה בלבד ללא אלמנט של ריבית.

²² הערך לפי שווי הוגן (227.0 מיליארד ש"ח) נלקח מבאור 9 בדוחות הכספיים.

התשואה השנתית של אג"ח ממשלתי לתקופה של שנה אחת הייתה 1.42%, התשואה השנתית של אג"ח ממשלתי לתקופה של שנתיים הייתה -0.12% (תשואה שלילית) והתשואה השנתית של אג"ח ממשלתי לתקופה של שלוש שנים הייתה 0.04%.

23.7 ניתן לחשב לסוף כל שנת דיווח את הריביות העתידיות לכל שנה עתידית בנפרד (Forward Rates), על בסיס ווקטורי הריביות (Spot Rates) הנ"ל, של כל שנת דיווח בהתאמה. אחר כך ניתן להשתמש בריביות העתידיות (Forward Rates) להוון את התזרימים העתידיים. הטבלה להלן מפרטת את הריביות העתידיות לכל שנה קלנדארית לפי הווקטורים לסוף 2013 ו 2014 בהתאמה, וההפרשים ביניהם בשנים הראשונות. תרשים 6 מציג את הווקטורים של הריביות העתידיות ואת ההפרשים ביניהם לעתיד הרחוק.

שנה קלנדארית	ציפייה לריביות העתידיות לפי ווקטור לסוף שנת 2013	ציפייה לריביות העתידיות לפי ווקטור לסוף שנת 2014	הפרש בין תחזית לסוף 2013 ולסוף 2014
2014	-0.56%	-	-
2015	-0.79%	1.42%	-2.20%
2016	-0.09%	-1.64%	1.55%
2017	1.01%	0.37%	0.64%
2018	1.94%	0.23%	1.71%
2019	2.52%	0.54%	1.97%
2020	2.74%	0.84%	1.91%
2021	2.97%	1.11%	1.87%
2022	3.20%	1.38%	1.83%
2023	3.43%	1.65%	1.79%
...	...	...	...

ניתן לראות את השינויים שחלו בציפיות של הריביות מסוף שנת 2013 עד סוף שנת 2014 ואיך הווקטור השתנה בהתאם. והשפעת השינויים הן מהותיות. אילו היינו מחשבים בסוף שנת 2014, את קרנות הביטוח, לא לפי הווקטור של סוף שנת 2014, אלא לפי הווקטור של סוף שנת 2013 - החל מהריביות העתידיות לשנת 2015 של הווקטור - ההתחייבות הייתה יורדת בכ 47 מיליארד ₪!

23.8 כאמור בסעיף 6, המינהלה מתכוונת לבדוק בעתיד את הכללים החשבונאיים המקובלים ומתאימים לדוחות הכספיים של המוסד. בשביל לקבל המחשה לאפשרות של שינוי מאוד מהותי בהכנת ה"מאזן" החשבונאי של המוסד (עבור האוכלוסייה הפתוחה העתידית של המדינה), אחת האפשרויות לשינוי הכללים החשבונאיים היא לכלול בהתחייבויות לא רק קרנות הביטוח עבור מקבלי קצבאות קיימים, אלא הרחבת הקרנות לכלול גם תחזית של מקבלי קצבאות עתידיים והתזרימים שלהם. כמו כן, נדרש לכלול ב"נכסים" תחזית לתזרימים של תקבולים עתידיים (לסוגיהם - דמי ביטוח, השתתפות האוצר, השקעות המוסד וכו'). הנני מצרף תרשים 7 מדוח האקטואר המלא (לסוף שנת 2010)²³ המציג את הנ"ל.

ניתן לראות ע"י השוואת תרשים 7 לתרשים 4 שיש הרבה יותר תקבולים ותשלומים עתידיים, שאינם מופיעים היום בדוחות הכספיים. גם רואים מהתרשים שמערכת הרווחה בטיפולו של המוסד דורשת לנקוט בצעדים להתמודד עם ההתפתחויות העתידיות.

23.9 תרשים 8 מתואר בסוף סעיף 12.

²³ נתונים במנחים ריאליים לסוף שנת 2010, ומייצגים את התחזית המתואר בדוח האקטואר המלא.

המוסד לביטוח לאומי
לשכת האקטואר

הדו"ח השנתי של האקטואר לשנת 2014

24. זכויות פנסיה של עובדי וגמלאי המוסד (זפע"ג להלן)

- 24.1 אופן החישוב של זפע"ג ליום 31.12.2014 (השיטה האקטוארית projected unit credit) היה עקבי לאופן החישוב של זפע"ג בעבר. המשכתי להשתמש במערכת שהאוצר משתמש בה כבר כמה שנים. המערכת נבדקה ע"י אקטוארים עבור החשב הכללי, ולמיטב הערכתי ניתן להסתמך עליה. המערכת נותנת "תזרים" של תשלומים עתידיים. השתמשתי בנתונים ופרמטרים הנמצאים במערכת בגין עובדי וגמלאי המוסד, שהם מתאימים לפרמטרים בגין עובדי המדינה, בהתאם לשיטת החשב הכללי (כפי שמתוארים בדוחות הכספיים של ממשלת ישראל), (הבסיס מתואר להלן).
- 24.2 ההתחייבויות מחושבות בשיטת התחייבויות שנצברו (ACCRUED LIABILITIES) עד למועד הדו"ח הכספי ובהתאם להנחות ולנתונים המובאים להלן.
- כדאי להדגיש שהמדיניות החשבונאית של המוסד לגבי ההתחייבות לזפע"ג היא כשל גוף עסקי רגיל. קרי, ההתחייבות כוללת התחייבות גם עבור פעילים ולא רק עבור מקבלי קצבאות (מדיניות המוסד לגבי חישוב קרנות הביטוח היא להתחשב רק במקבלי קצבאות, כמתואר לעיל).
- 24.3 קבלתי את אישורה של מחלקת שכר על כך שעל פי בדיקתה (אל מול הנתונים הפרטניים הנמצאים במערכת השכר של המוסד) קבצי האוצר הנם תקינים לשימוש.
- 24.4 ההתחייבויות חושבו עבור אוכלוסיות המוסד הנ"ל:
- 24.4.1 עובדים פעילים: "קבועים" בפנסיה תקציבית (כל ההתחייבויות המפורטות להלן); ו"ארעיים" - אלו ש"אינם בפנסיה תקציבית" (רק החלק הממומן באופן "תקציבי" - [חלק הפיצויים שאינו בקרנות פנסיה ו/או בחברות ביטוח וכו']);
- 24.4.2 עובדים שפרשו, עקב הגעתם לגיל פרישה או עקב נכות ("גמלאים");
- 24.4.3 שאיריו של עובד/גמלאי.
- 24.5 זכויות מיוחדות (בנוסף לרגילות בפרישה) הכלולות בחישובים ושאין כלולות בחישובים:
- 24.5.1 פדיונות ימי מחלה כלולים;
- 24.5.2 2.33% פיצויים עבור ארעיים כלולים,
- 24.5.3 ימי חופשה: לא כלולים בחישובים להלן.
- 24.6 בסיסים טכניים ואקטואריים:
- 24.6.1 שיעור הריבית להיוון ושיעור הגידול הריאלי בשכר עובד ובפנסיה גמלאי.
- 24.6.1.1 בשנת 2008, מינהלת המוסד קבעה שיעורי ריבית שונים, כהנחות יסוד, עבור שני סוגי ההתחייבויות (קרנות הביטוח וזפע"ג) וקבעה ריבית של 3.43% לחישובים של זפע"ג (שהיא היתה הריבית בחישובי התחייבויות זפע"ג של ממשלת ישראל). בשנת 2009, מינהלת המוסד שינתה את המדיניות החשבונאית שלה לגבי שיעור ריבית ההיוון ועברה לשיטת שווי הוגן, גם עבור קרנות הביטוח וגם עבור זפע"ג. לצורך ביצוע ההיוון, נלקח ווקטור ריביות שהיה מבוסס על תשואה לפדיון של אגרות חוב ממשלתיות צמודות מדד, (הווקטור שנלקח על ידי האוצר בחישוב ההתחייבויות בגין זכויות עובדי המדינה הכלולות בדוחות הכספיים של ממשלת ישראל). משנת 2010 ואילך, מינהלת המוסד המשיכה את המדיניות החשבונאית שלה לגבי שימוש בשיעור ריבית ההיוון שווה גם עבור קרנות הביטוח וגם עבור זפע"ג, לפי שיטת שווי הוגן. אבל נלקח ווקטור ריביות של אגרות תלוש אפס (Zero Coupon) אשר חושב על ידי הספק, חברת "שערי ריבית" - ולאחרונה הספק הוחלף לחברת "מרווח הוגן", בו משרד האוצר השתמש עבור חישוב התחייבויות בגין זכויות עובדי המדינה הכלולות בדוחות הכספיים של ממשלת ישראל.
- 24.6.1.2 שיעור גידול ריאלי בשכר עובד / פנסיה גמלאי: מבוסס על הנתונים שנבדקו באוצר. לגבי שיעור גידול ריאלי בשכר עובד, השתמשתי בגורמים של האוצר (המתאימים לעובדי מדינה) לפי מין/גיל. לאחרונה האוצר עדכן את ההנחות בנושא הנ"ל. בשביל הגידול הריאלי בפנסיה גמלאי כבר משנת 2009 משתמשים ב-0% לשנה.

24.6.2 לוחות גריעה. (לוחות תמותה לפעילים/פנסיונרים, לוחות לנכים, שיעורי נישואין)
 24.6.2.1 למטרת חישובי התחייבויות, השתמשתי בלוחות גריעה של האוצר המופיעים בדוחות הכספיים של ממשלת ישראל. לוחות הנ"ל הם בהתאם ללוחות בחוזר אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון שמספרו 1-3-2013 "דרך חישוב המאזן האקטוארי ומקדמי התקנון של קרן הפנסיה". לוחות התמותה קודמו לשנת 2014 בהתאם לנוסחת קצב הירידה בשיעורי התמותה לאחר יום 31 בדצמבר 2008 המפורסמת בחוזר כאמור. כמו כן, נוסף גורם שיפור תמותה עתידי לפי החוזר המשתנה לפי גיל ומין.

24.6.2.2 לאחרונה האוצר הכניס גורם שהגדיל את שיעורי תמותה לנכים בגילאים מבוגרים.

24.6.3 פרישות מוקדמות ועזיבות לפני פרישה : מחוסר מידע לגבי עובדי המוסד, השתמשתי בהערכות האוצר לגבי כלל עובדי המדינה. האוצר פיתח טבלה לפי מין/גיל, ולאחרונה עדכן את ההנחות של פרישות מוקדמות.

24.7 מעבר לשינויים הנ"ל - עדכון ווקטור הריביות, ועדכון הנחות של: שיעור גידול ריאלי בשכר, שיעורי תמותה לנכים, ושיעורי פרישה מוקדמת - לא היו שינויים מהותיים אחרים, לעומת שנה הקודמת.

24.8 ההתחייבות הברוטו ליום 31.12.2014 במיליוני ₪ :

סה"כ התחייבויות	פעילים	גמלאים
5,520	3,239	2,281

24.8.1 התחייבות זפע"ג הנטו

24.8.1.1 האוצר משתתף בהתחייבות זפע"ג, וחלקו מחושב בהתאם לשיעור השתתפותו בהוצאות בהוראות סעיף 9 לחוק המ"ל. הדוח הכספי מציג את התחייבות זפע"ג בסכום המלא, ומכיל את חלק האוצר האמור בנסכים של המוסד (שאינם שוטפים), בסעיף ממשלת ישראל.

24.8.1.2 בשביל חלוקת ההתחייבות המצטברת בין משרד האוצר לבין המוסד, היה נכון לחייב את האוצר כל שנה לא רק בחובות לפי שיטה של "התחשבות של תשלומים מזומנים" (רק בהוצאות שוטפות של פנסיה) אלא גם בשינוי בהתחייבויות עבור זכויות עתידיות הנצברות. המדיניות של היום היא לא כזאת.

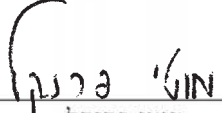
24.9 הוצאות מנהליות – התחייבות זפע"ג שהאוצר מסר לא מכילות העמסה להוצאות מנהליות ובהתאם להנחיות המינהלה בעבר לא העמסתי אותן.

24.10 אין זכאים לגמלה ואין מקרים של זכאים שטרם דווחו (IBNR).

24.11 כדאי להזכיר שתי הערות מדוחות הכספיים של ממשלת ישראל ליום 31.12.2006 שמתאימות גם למוסד :

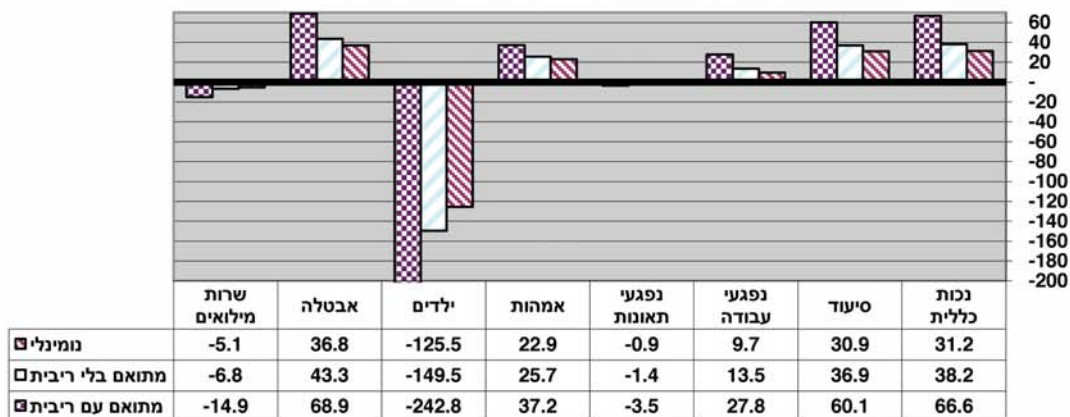
24.11.1 **הצורך בהנחות:** ההתחייבויות המדויקות של המוסד לקצבה יוודעו רק במועד פטירת העובד והגמלאי המבוטחים האחרונים, ובמועד הפסקת תשלומי הקצבאות לתלויים ו/או השארים שלהם. עד אז, ניתן רק להעריך את ההתחייבויות באמצעות הנחות יסוד לגבי אירועים עתידיים שאינם וודאיים והמשפיעים על רמת הקצבאות שישלמו, מועד תחילת התשלום של כל קצבה עתידית ואורך תקופת התשלום של כל קצבה. מן הראוי לבחון ולעדכן את הנחות היסוד מזמן לזמן על בסיס נתונים עדכניים.

24.11.2 **סבירות ההערכה:** היקף התחייבויות המוסד לקצבה ולזכויות אחרות בעד כלל עובדיו וגמלאיו, כפי שמוצג, משקף הערכה סבירה של ההתחייבויות, בהתחשב, בין השאר, במגבלות הנוגעות לטיב הנתונים הזמינים בעת עריכת החישוב, ולמגבלות לגבי בחינה של חלק מההנחות שבבסיס החישוב.

 מוטי פרנקל
 אקטואר המוסד לביטוח לאומי

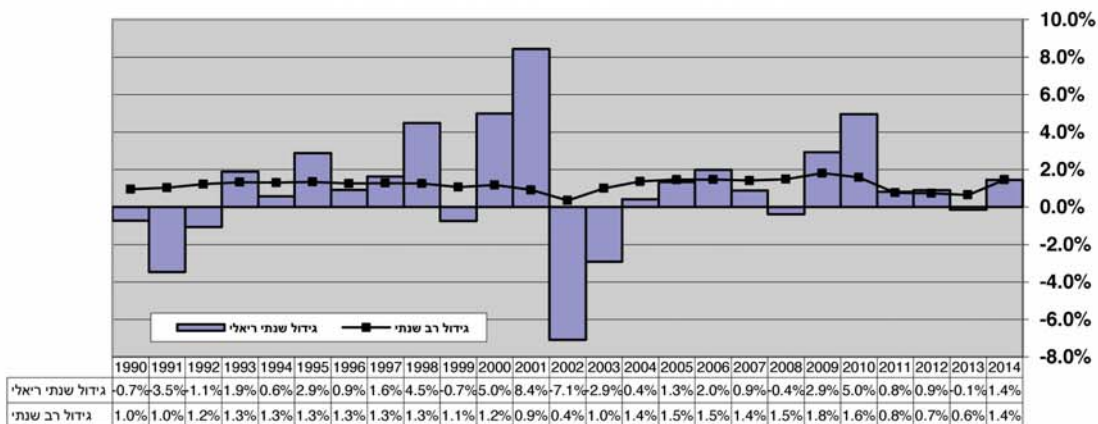

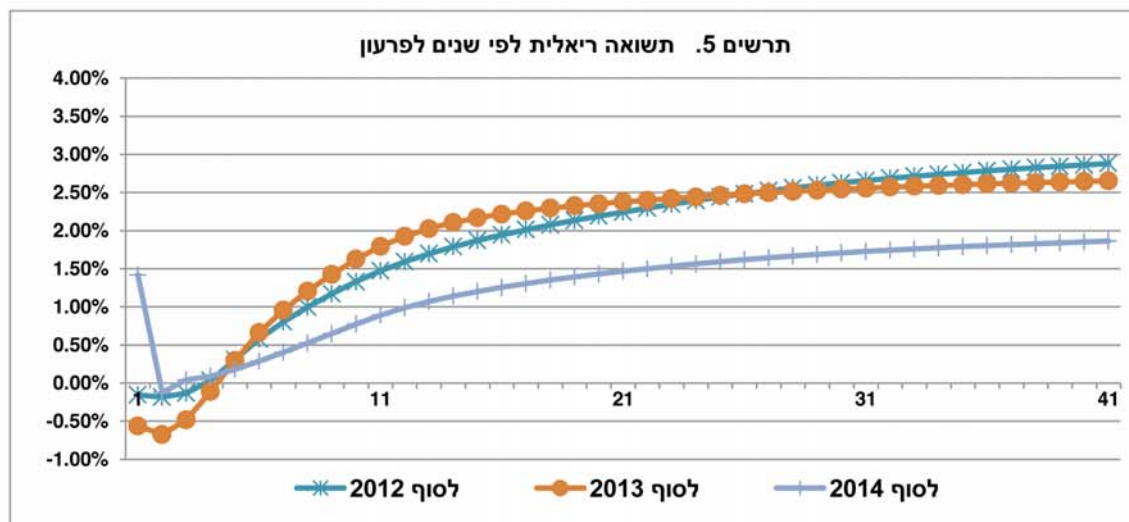
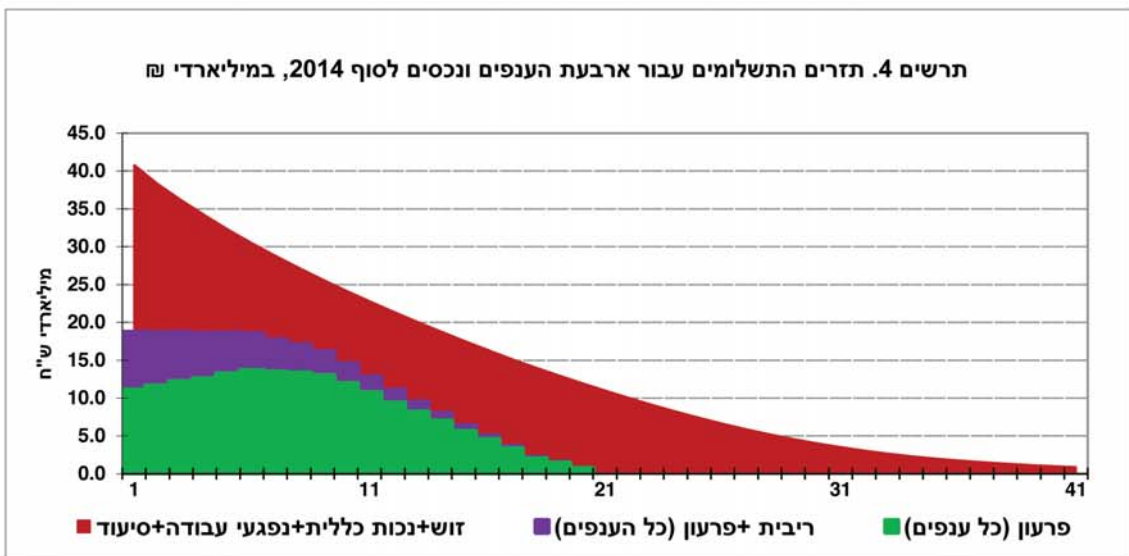
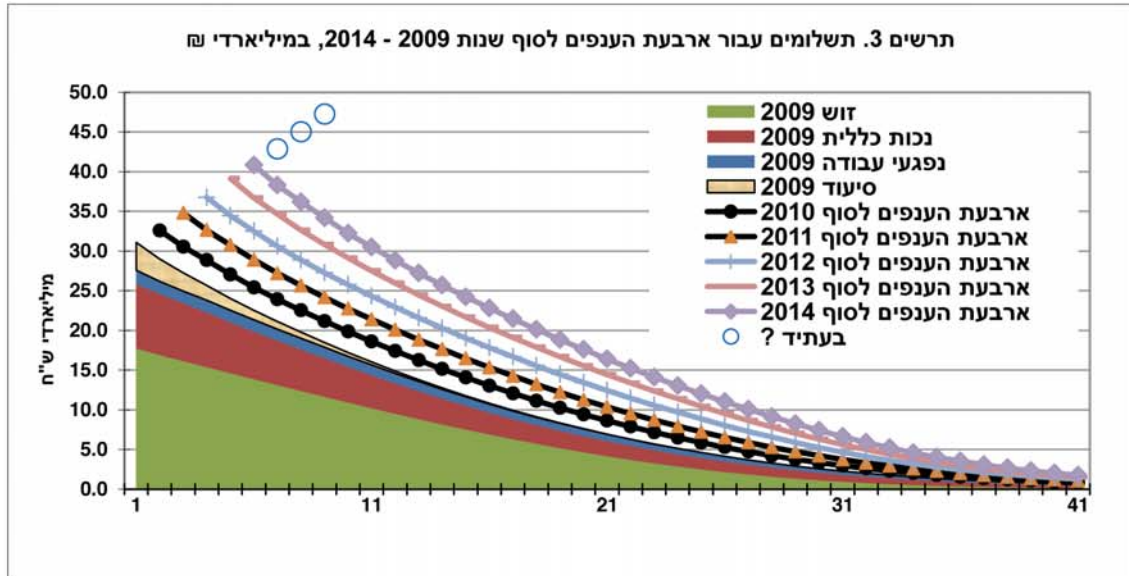
תרשים 1. סה"כ העברות בין הענפים, משנת 1992 עד שנת הדו"ח, במיליארדי ₪.

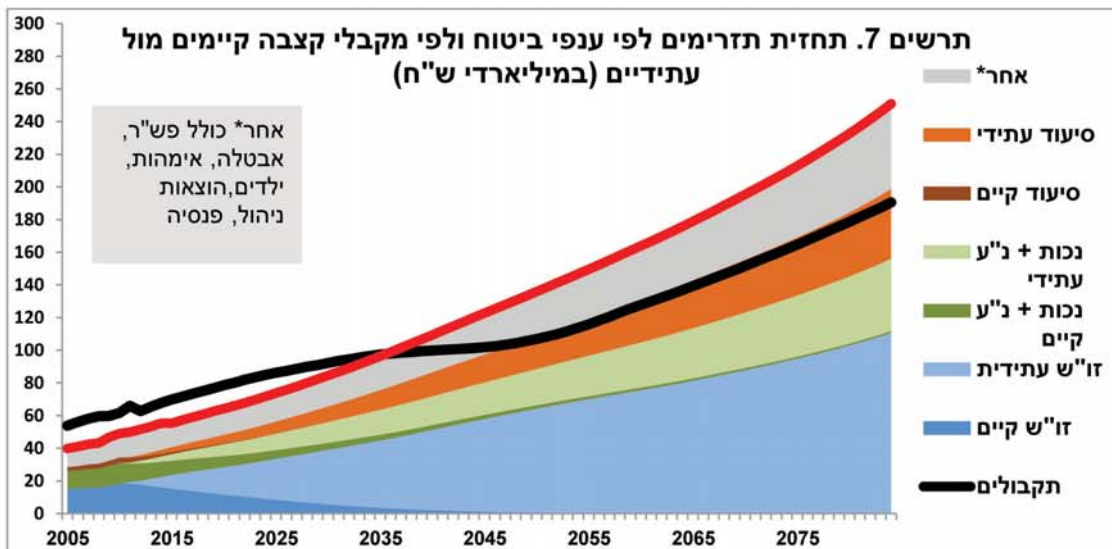
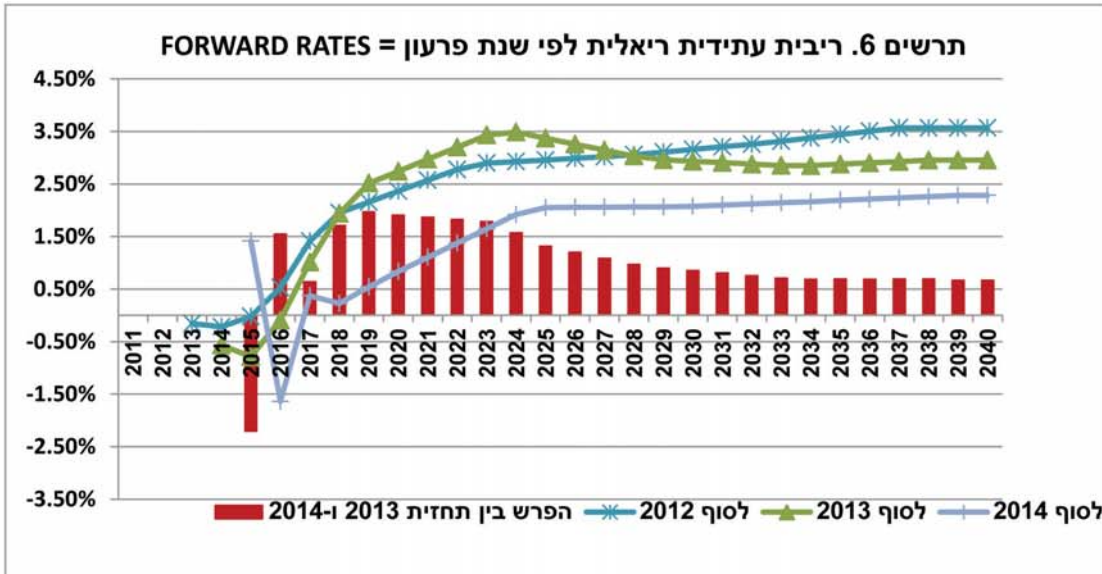

רוב ההעברות היו בסוף השנה.

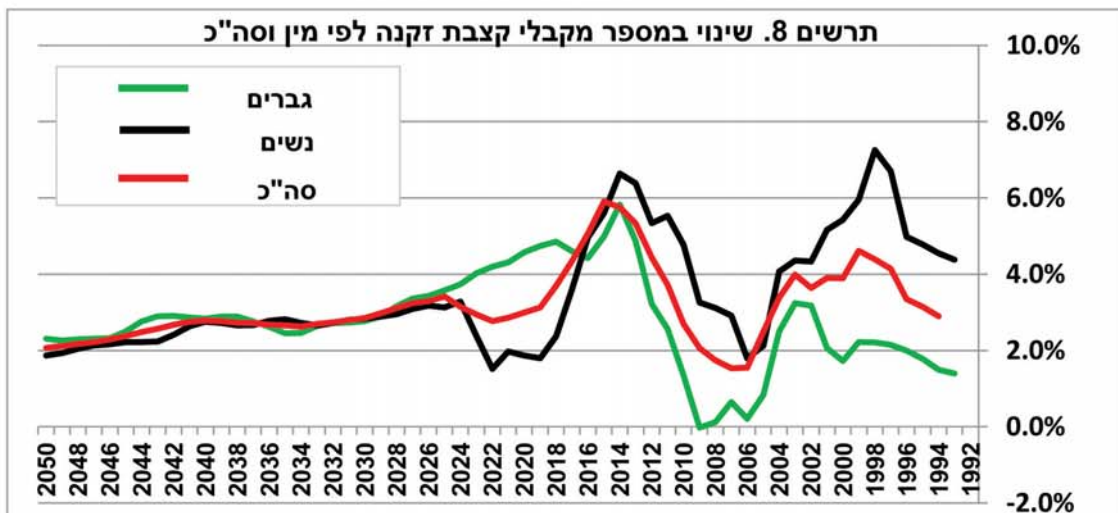
תרשים 2. גידול ריאלי בקצבת זקנה עד לשנת 2014

קצבה קיימת מתייחסת למקבלי קצבה ביום הערכה של הדו"ח האקטוארי המלא (סוף שנת 2010)

טעיור : רק חלק מלי"ל, נכות כללית : לפי דוחות מספיים

שנת מספיים	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
נתיבים לטוח השנה:	229,697,640	218,627,187	212,843,217	194,467,730	183,519,651	171,328,635	135,709,648	121,792,331	111,804,568	105,098,147
א. יתרת נכסי הענף	518,116,100	461,018,900	435,745,200	378,774,100	351,058,000	317,137,000	260,400,700	228,211,300	211,743,400	205,493,000
ב. קרן הביטוח-החבותיות כלפי מובילי המלואות בביטול	288,418,460	242,391,713	222,901,983	184,306,370	167,538,349	145,808,565	124,691,052	106,418,969	99,938,832	100,394,853
ג. ברעור אקטוארי-קרן הביטוח בביטול יתרת נכסי הענף	44%	47%	49%	51%	52%	54%	52%	53%	53%	51%
ד. ביטוי אקטוארי-יתרת נכסי הענף ביחס לקרן הביטוח										

נתיבים במשך השנה:

ה. תשלומים (כולל מנהל)	59,696,243	57,809,723	55,463,334	51,581,549	48,342,209	44,689,542	39,997,569	37,515,439	36,158,806	34,100,249
ו. ערוץ המקבילים (ללא הפרשי המצטק) על התשלומים	3,636,900	4,694,910	4,348,098	6,314,003	3,998,639	5,412,186	8,559,953	7,850,767	6,582,746	6,426,108
ז. ערוץ המקבילים על התשלומים ב-% מסל"כ התשלומים	6%	8%	8%	12%	8%	12%	21%	21%	18%	19%
ח. מקבולי דמי ביטוח	38,929,538	36,969,279	34,568,629	33,735,488	31,334,531	28,128,315	27,827,017	26,289,973	25,239,891	24,301,050
ט. מקבולי דמי ביטוח ב-% מסל"כ תשלומים	65%	64%	62%	65%	65%	63%	70%	70%	70%	71%
י. השתתפות המקצב המדינה	16,026,474	17,140,914	17,274,077	16,426,907	13,508,416	14,867,103	14,205,086	13,196,634	11,969,887	11,125,202
יא. השתתפות תקציב המדינה ב-% מסל"כ תשלומים	27%	30%	31%	32%	28%	33%	36%	35%	33%	33%
י"ב. מקבילים מורכבת	7,812,470	7,748,010	7,692,908	7,304,114	7,004,748	6,665,721	6,168,638	5,581,047	5,293,002	4,868,608

נתיבים לטוח ובמשך השנה:

י"ג. שיעור הכיסוי המקומי	3.8	3.8	3.8	3.8	3.7	3.8	3.3	3.2	3.1	3.0
י"ד. השתתפות תקציב המדינה ב-% מודמי הביטוח	41.2%	46.4%	50.0%	48.7%	43.1%	52.9%	51.0%	50.2%	47.4%	45.8%
ט"ו. הערכה של השפעת חריגות המיוחדות	2,343,741	2,324,403	2,307,872	2,191,234	2,101,424	1,999,716	1,850,591	1,674,314	1,587,901	1,460,582
ט"ז. סל"כ השתתפות המדינה ב-% מסל"כ תשלומים	31%	34%	35%	36%	32%	38%	40%	40%	37%	37%
י"ז. העברה בין-ענפית במשך השנה	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
י"ח. העברה בין-ענפית בנכות השנה	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

י"ט. צדולים וראויים שנתיים של :

יתרת נכסי הענף, בלי השפעת העברות בתעשיית	5.3%	0.9%	7.7%	3.7%	4.3%	21.5%	7.3%	5.4%	6.5%	6.7%
קרן הביטוח	12.6%	3.9%	13.2%	5.6%	7.8%	17.2%	9.9%	4.2%	3.1%	0.4%
גורען אקטוארי	19.2%	6.8%	19.0%	7.7%	11.9%	12.5%	12.9%	3.0%	-0.4%	-5.5%
תשלומים	2.8%	2.7%	5.7%	3.1%	5.3%	8.1%	1.9%	3.2%	3.8%	0.1%
מקבולי דמי ביטוח	4.8%	5.3%	0.7%	4.1%	8.5%	-2.2%	1.2%	3.6%	1.7%	4.2%

הערות: המוצאות הן מתמשכות ומבוססות על המספרים הממוזגים בדוחות המספיים.

סיעוד : רק חלק מלי"ל, נפות כללית : לפי דוחות מספיים

המסומים באליפי טו נומיילי

0.2014

לוח מס' 1

מצב ענפי הביטוח לשנת 2014

ענף		התנקבות		מנעני ענף		מנעני תאונות		מנעני שירות השנה:			
מס' י"י הענפים	תקנה ושארית	סיעוד	נפות כללית	נפגעי עבודה	אמהות	ילדים	אבטלה	פשי"ד	התנקבות מנעני ענף	מנעני תאונות	מנעני שירות השנה:
229,697,640	75,952,464	10,773	161,326	36,260	75,149	146,309,636	0	452,154	295	6,699,583	א. הרת נכסי הענף
518,116,100	319,224,000	17,434,500	136,351,700	45,105,900	0	0	0	0	0	0	ב. קרן הביטוח=החזריות כלפי מקבלי המלואות בסופו
288,418,460	243,271,536	17,423,727	136,190,374	45,069,640	-75,149	-146,309,636	0	-452,154	-295	-6,699,583	ג. גרעון אקטוארי=קרן הביטוח בסופו יתרת נכסי הענף
44%	24%	0%	0%	0%	-	-	-	-	-	-	ד. כיסוי אקטוארי=יתרת נכסי הענף בהיס לקרן הביטוח

נתונים במשך השנה:

59,696,243	23,699,315	4,355,308	12,122,774	4,702,961	6,315,830	4,786,397	3,328,171	334,924	20,624	29,940	ת. תשלומים (כולל מנדל)
3,636,900	-1,583,363	-3,529,087	-4,955,815	-640,867	-2,725,256	19,204,310	-2,498,636	-164,900	-3,840	534,354	ו. עודף המקבילים (ללא תרומי המעמדת) על התשלומים
6%	-7%	-81%	-41%	-14%	-43%	401%	-75%	-49%	-19%	1785%	ז. עודף המקבילים על התשלומים ב-% מס' י"י התשלומים
38,929,538	16,601,560	756,277	6,055,242	3,758,182	3,273,731	7,148,708	829,535	151,787	11,679	342,839	ח. מקבילי דמי ביטוח
65%	70%	17%	50%	80%	52%	149%	25%	45%	57%	1145%	ט. תשלומי דמי ביטוח ב-% מס' י"י התשלומים
16,026,474	2,831,317	0	803,157	0	269,836	12,117,059	0	0	5,105	0	י. השתתפות הקצבה המדינת
27%	12%	0%	7%	0%	4%	253%	0%	0%	25%	0%	יא. השתתפות הקצבה המדינת ב-% מס' י"י התשלומים
7,812,470	2,649,765	65,657	85,494	0	47,008	4,724,856	0	18,236	0	221,455	י"ב. המקבילים מריבית

נתונים לפרק נפגעי השנה:

3.8	3.2	0.0	0.0	0.0	0.0	30.5	0.0	1.3	0.0	223.6	י"ג. שיעור הכיסוי הקופות
-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----	-------	--------------------------

י"י. השתתפות הקצבה המדינת ב-% מס' י"י התשלומים

41.2%	17.1%	0.0%	13.3%	0.0%	8.2%	169.5%	0.0%	0.0%	43.7%	0.0%	י"ד. השתתפות הקצבה המדינת ב-% מס' י"י התשלומים
2,343,741	794,929	19,697	25,648	0	14,102	1,417,457	0	5,471	0	66,436	ט"ו. תרומה של השפעת הריבית המיוחדת
31%	15%	0%	7%	0%	4%	283%	0%	2%	25%	222%	ט"ז. מס' י"י השתתפות המדינת ב-% מס' י"י התשלומים

י"י. העברה בין-ענפים במשך השנה

0	0	3,527,000	4,969,000	454,000	2,829,000	-14,326,063	2,543,063	0	4,000	0	י"ז. העברה בין-ענפים במשך השנה
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	י"ח. העברה בין-ענפים במשך השנה

י"ט. גידולים ריאליים שנתיים של :

5.3%	1.5%	-99.7%	-	-94.4%	-97.2%	19.5%	-	-23.4%	-92.7%	12.6%	י"ט. גידולים ריאליים שנתיים של :
12.6%	13.4%	3.3%	17.6%	13.0%	-	-	-	-	-	-	י"א. גידולים ריאליים שנתיים של :
19.2%	17.7%	3.2%	17.5%	13.4%	-172.5%	7.0%	-	-23.4%	1131.1%	12.6%	י"ב. גידולים ריאליים שנתיים של :
2.8%	6.5%	4.8%	12.0%	5.9%	6.2%	-24.0%	2.8%	10.7%	-2.4%	-0.9%	י"ג. גידולים ריאליים שנתיים של :
4.8%	3.3%	7.3%	7.5%	14.5%	6.7%	3.5%	7.5%	4.8%	4.8%	4.7%	י"ד. גידולים ריאליים שנתיים של :

הערות: התוצאות הנתן מומצאות מנתונים המסומים על המסומים המיוחדים בדוחות המספיים.

שנת כספים	הסכומים באלפי ש"ח נומינלי									
	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005

שנת כספים	לוח מס' 1									
	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
75,952,464	74,992,550	75,208,875	70,481,634	68,131,488	64,152,279	51,682,266	47,593,097	44,770,492	43,293,524	
319,224,000	282,023,000	265,664,900	228,059,700	213,356,800	190,245,500	156,654,000	134,169,300	123,472,800	121,230,900	
243,221,536	207,030,450	190,456,025	157,578,066	145,225,312	126,093,221	104,971,734	86,576,203	78,702,308	77,937,376	
24%	27%	28%	31%	32%	34%	33%	35%	36%	36%	

ביתרים בגמיש השנה:

23,699,315	22,138,227	20,908,042	19,598,096	18,144,133	16,487,357	15,045,089	14,105,382	13,794,435	13,056,398	
-1,583,363	-692,146	-108,816	717,346	1,242,672	940,627	1,970,100	1,857,969	1,405,977	1,321,865	
-7%	-3%	-1%	4%	7%	6%	13%	13%	10%	10%	
16,601,560	15,989,918	15,344,642	15,082,092	14,200,177	12,750,356	12,566,172	11,809,972	11,270,896	10,723,808	
70%	72%	73%	77%	78%	77%	84%	84%	82%	82%	
2,831,317	2,720,521	2,674,646	2,522,457	2,550,232	2,156,014	2,050,578	1,907,538	1,736,479	1,606,533	
12%	12%	13%	13%	14%	13%	14%	14%	13%	12%	
2,649,765	2,682,331	2,754,253	2,697,010	2,608,178	2,512,055	2,384,138	2,211,139	2,169,366	2,034,284	

ביתרים לביטוח רפואי השנה:

3.2	3.4	3.6	3.6	3.7	3.8	3.4	3.3	3.3	3.3	
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	--

171%	170%	174%	167%	180%	169%	163%	162%	154%	150%	
794,929	804,699	826,276	809,103	782,453	753,617	715,241	663,342	650,810	610,285	
15%	16%	17%	17%	18%	18%	18%	18%	17%	17%	

0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

י"י, גודלים ריאליים שנוגדים של:

1.5%	-2.1%	5.0%	1.3%	3.4%	19.5%	4.6%	2.8%	3.5%	3.5%	
13.4%	4.3%	14.6%	4.6%	9.2%	16.9%	12.5%	5.1%	1.9%	-1.8%	
17.7%	6.8%	18.9%	6.2%	12.2%	15.6%	16.8%	6.4%	1.1%	-4.4%	
6.5%	4.3%	4.9%	4.4%	7.2%	6.1%	2.0%	1.7%	3.5%	0.6%	
3.3%	2.6%	0.0%	2.7%	8.4%	-1.8%	1.7%	4.2%	2.9%	3.8%	

הערות: התוצאות הנתן מתבטאות במספרות על המספרים המודווחים בדוחות הכספיים.

רק חלק מלי"ל

המכונים באלפי שם נומרילי

2 לוח מס' 2

התפתחות ענף הביטוח: סיכור

שנת כספים	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
מכונים לסיכור השנה:	10,773	5,337	0	0	0	-1,092,481	1,057,781	561,357	-311,345	1,383,118
א. יחידת נכסי הענף	17,434,500	16,915,300	16,435,800	14,259,300	13,107,000	12,490,000	10,254,500	9,214,000	8,600,400	7,339,700
ב. קרן הביטוח-החייבויות כלפי מקבלי גמולאות בסיוע	17,423,727	16,909,963	16,435,800	14,259,300	13,107,000	13,582,481	9,196,719	8,652,643	8,911,745	5,956,582
ג. געוץ אקטוארי-קרן הביטוח בביטוח יחידת נכסי הענף	0%	0%	0%	0%	0%	-9%	10%	6%	-4%	19%
ד. סיכור אקטוארי-יחידת נכסי הענף ביחס לקרן הביטוח										

מכונים במשך השנה:

ה. תשלומים (כולל מנחה)	4,355,308	4,134,500	3,798,294	3,391,394	3,254,667	2,879,047	2,629,862	2,448,512	2,156,885	2,000,459
ו. ענף המקבילים (ללא ספרשי המגדוד) על המשלומים	-3,529,087	-3,360,370	-3,100,157	-2,731,119	-2,813,311	-2,373,671	-2,059,968	-1,966,947	-1,700,597	-1,500,270
ז. ענף המקבילים על המשלומים ב-% מסו"כ המשלומים	-81%	-81%	-82%	-81%	-86%	-82%	-78%	-80%	-79%	-75%
ח. מקבולי דמי ביטוח	756,277	701,444	614,813	591,154	529,385	495,476	467,266	443,650	421,407	390,059
ט. מקבולי דמי ביטוח ב-% מסו"כ משלומים	17%	17%	16%	17%	16%	17%	18%	18%	20%	19%
י. השתמעות הקצב המודינה	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
יא. השתמעות הקצב המודינה ב-% מסו"כ משלומים	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
י"ב. מקבילים מריבית	65,657	68,449	81,424	66,537	-93,777	84,73	100,786	35,507	31,590	106,337

מכונים לסיכור ובמשך השנה:

י"ג. שיכור סיכור הקופות	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.4	0.4	0.2	-0.1	0.7
י"ד. השתמעות הקצב המודינה ב-% מדמי הביטוח	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ט"ו. הענקה על השפעת הריבית המודינה	19,697	20,535	24,427	19,961	-28,133	2,542	30,236	10,652	9,477	31,907
ט"ז. סי"כ השתמעות המודינה ב-% מסו"כ משלומים	0%	0%	1%	1%	-1%	0%	1%	0%	0%	2%
י"ח. העברה בין-ענפית בסוף השנה	3,527,000	3,371,112	2,954,298	2,673,242	0	0	2,500,000	2,900,000	0	0
י"ט. העברה בין-ענפית בסוף השנה	0	0	0	0	3,976,952	0	0	0	0	0

י"ט. גודלים ריאליים שנתונים של:

יחידת נכסי הענף על השפעת העברה בנתונים	-99.7%	-	-	-	254.6%	-199.4%	-66.7%	-79.0%	-122.5%	-52.2%
קרן הביטוח	3.3%	1.1%	13.4%	6.5%	2.2%	17.2%	7.2%	3.6%	17.3%	2.1%
געוץ אקטוארי	3.2%	1.0%	13.4%	6.5%	-6.0%	42.1%	2.4%	-6.1%	49.8%	38.8%
משלומים	4.8%	7.2%	10.1%	0.7%	10.1%	6.0%	2.7%	12.9%	5.6%	2.1%
מקבולי דמי ביטוח	7.3%	12.4%	2.3%	7.9%	4.0%	2.6%	0.7%	4.7%	5.8%	3.6%

הערות: התיאור חזק מתמנעת מביטוח על מספרים המודווחים בדוחות הכספיים.

לפי דוחות כספיים

המכונים באלפי ש"ח נומינלי

3

לוח מס' 3

התפתחות ענף הביטוח: זכות כלילת

שנת כספים	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
-----------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

נתונים לטוח השנה:

א. יתרת נכסי הענף	161,326	-8,503	0	3,432,332	6,649,503	9,589,803	10,435,465	8,792,927	7,237,798	9,711,410
ב. קרן הביטוח-התביעות כולל מרבלי המלואות בפועל	136,331,700	122,070,100	116,128,200	103,520,700	94,036,000	86,103,700	70,382,800	63,825,000	59,738,000	57,697,100
ג. רבעון אקטוארי-קידון הביטוח בענפי יתרת נכסי הענף	136,190,374	122,078,603	116,128,200	100,088,368	87,386,497	76,513,897	59,947,335	55,032,073	52,500,202	47,985,690
ד. ביטוי אקטוארי-יתרת נכסי הענף ביחס לקרן הביטוח	0%	0%	0%	3%	7%	11%	15%	14%	12%	17%

נתונים במשך השנה:

ה. תשלומים (כולל מנהל)	12,122,774	11,347,689	10,769,985	10,086,940	9,650,133	8,892,693	8,250,228	7,768,073	7,436,992	6,970,718
ו. ענף המקבילים (ללא הפרשי המצטמ) על התשלומים	-4,955,815	-4,348,652	-4,070,639	-3,411,159	-3,118,620	-2,846,362	-2,377,945	-2,490,281	-2,475,194	-2,235,424
ז. ענף המקבילים על התשלומים ב-% מסוף'כ תשלומים	-41%	-38%	-38%	-34%	-32%	-32%	-29%	-32%	-33%	-32%
ח. מקבולי דמי ביטוח	6,055,242	5,835,808	5,604,272	5,518,416	5,178,366	4,648,479	4,357,506	4,229,111	3,955,558	3,634,021
ט. מקבולי דמי ביטוח ב-% מסוף'כ תשלומים	50%	51%	52%	55%	54%	52%	55%	54%	53%	52%
י. השתתפות המצטמ המדידה	803,157	778,365	770,991	735,411	791,011	628,911	605,879	562,931	525,231	481,272
יא. השתתפות המצטמ המדידה ב-% מסוף'כ תשלומים	7%	7%	7%	7%	8%	7%	7%	7%	7%	7%
י"ב. מקבילים מורכבת	85,494	95,166	97,634	199,366	326,891	447,981	542,956	424,601	425,518	533,092

נתונים לטוח ובמשך השנה:

י"ג. שיעור הכיסוי המקומי	0.0	0.0	0.0	0.3	0.7	1.1	1.2	1.1	1.0	1.4
י"ד. השתתפות המצטמ המדידה ב-% מרמי הביטוח	13.3%	13.3%	13.8%	13.3%	13.3%	13.5%	13.3%	13.3%	13.3%	13.2%
ט"ו. הערכה של השפעת חריבות המיוחדות	25,648	28,550	29,290	59,810	98,067	134,394	162,887	127,380	127,655	159,928
ט"ז. סוף'כ השתתפות המדידה ב-% מסוף'כ תשלומים	7%	7%	7%	8%	9%	9%	9%	9%	9%	9%

י"ז. העברה בין-ענפית במשך השנה

י"ח. העברה בין-ענפית בסוף השנה	4,969,000	4,384,985	3,621,799	0	0	0	3,500,000	4,000,000	0	0
י"ט. צדדים ראויים שנתונים של:										
יתרת נכסי הענף, בלי השפעת העברה בתענפת	-96.7%	-100.1%	-100.0%	-49.5%	-32.5%	-11.6%	-18.2%	-24.3%	-25.4%	-19.6%
קרן הביטוח	11.9%	15.8%	21.5%	7.7%	6.4%	17.7%	6.2%	3.3%	3.6%	4.7%
גורען אקטוארי	11.8%	19.8%	30.8%	12.1%	11.2%	22.8%	4.9%	1.4%	9.5%	11.5%
תשלומים	6.3%	10.8%	9.7%	1.0%	5.7%	4.3%	1.5%	3.9%	4.5%	4.6%
מקבולי דמי ביטוח	3.3%	4.2%	6.4%	3.0%	8.5%	-1.3%	3.0%	6.4%	6.6%	3.7%

הערות: הרווחיות הנגזרת מהממשלה מביטוח על המספרים המיוחדים בדוחות הכספיים.

המפתחות ענף הביטוח : נפגעי עבודה	המסלולים באלפי שם נזמילי									
	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005

שנת כספים	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
נתיבים לסוף השנה:										
א. יתרת נכסי הענף	36,260	200,456	1,079,970	2,362,728	3,489,186	4,473,657	4,673,828	3,805,874	3,277,599	4,314,830
ב. קרן הביטוח=התחייבויות בליפי מקבלי גמולות בפועל	45,105,900	40,010,500	37,516,300	32,934,400	30,558,200	28,297,800	23,109,400	21,003,000	19,932,200	19,225,300
ג. גרעון אקטוארי=קוץ הביטוח בניכוי יתרת נכסי הענף	45,069,640	39,810,044	36,436,330	30,571,672	27,069,014	23,824,143	18,435,572	17,197,126	16,654,601	14,910,470
ד. ניכוי אקטוארי=יתרת נכסי הענף ביחס לקרן הביטוח	0%	1%	3%	7%	11%	16%	20%	18%	16%	22%

נתיבים במשך השנה:

ה. תשלומים (כולל גמול)	4,702,961	4,421,905	4,074,901	3,739,030	3,539,708	3,330,173	3,040,947	2,908,503	2,881,138	2,789,216
ו. צורך המקבילים (ללא הפרשי העמדה) על המשלומים	-640,867	-835,884	-1,263,754	-1,139,584	-1,304,417	-1,364,340	-949,264	-928,779	-1,015,209	-760,081
ז. צורך המקבילים על התשלומים ב-% מסד"כ המשלומים	-14%	-19%	-31%	-30%	-37%	-41%	-31%	-32%	-35%	-27%
ח. מקבילי דמי ביטוח	3,758,182	3,265,792	2,514,206	2,297,233	1,855,092	1,653,429	1,680,692	1,592,840	1,519,328	1,665,428
ט. מקבילי דמי ביטוח ב-% מסד"כ המשלומים	80%	74%	62%	61%	52%	50%	55%	55%	53%	60%
י. השתתפות הקצבה המדינה	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
יא. השתתפות הקצבה המדינה ב-% מסד"כ המשלומים	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
יב. מקבילים מריבית	0	21,222	75,312	112,234	156,257	203,760	236,494	186,591	190,281	236,529

נתיבים לסוף ובמשך השנה:

יג. שיעור הכיסוי הקופי	0.0	0.0	0.3	0.6	1.0	1.3	1.5	1.3	1.1	1.5
יד. השתתפות הקצבה המדינה ב-% מדמי הביטוח	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
טו. הערכת שול השפעת הריבית המיוחדת	0	6,367	22,594	33,670	46,877	61,128	70,948	55,977	57,084	70,959
טז. סד"כ השתתפות המדינה ב-% מסד"כ המשלומים	0%	0%	1%	1%	1%	2%	2%	2%	2%	3%

יז. העברה בין-ענפים במשך השנה

יח. העברה בין-ענפים בסוף השנה	454,000	0	0	0	0	0	1,500,000	1,500,000	0	0
יט. גידולים ראאליים שנתיים של:										
יורה נכסי הענף, בלי השפעת העברה בין-ענפים	-94.4%	-81.8%	-55.0%	-33.7%	-24.0%	-7.9%	-15.1%	-23.0%	-24.0%	-18.0%
קרן הביטוח	13.0%	4.7%	12.1%	5.5%	5.2%	17.8%	6.0%	1.9%	3.8%	1.1%
גרעון אקטוארי	13.4%	7.3%	17.3%	10.5%	10.7%	24.4%	3.3%	-0.1%	11.8%	8.4%
משלומים	5.9%	6.9%	7.2%	2.1%	3.5%	6.0%	0.0%	0.4%	1.2%	0.0%
מקבילי דמי ביטוח	14.5%	27.9%	7.6%	19.7%	9.3%	-4.8%	0.9%	4.3%	-10.7%	4.9%

הערות: התיאור הנז' מתמסרת מביטוחים על המספרים המיוחדים בוחות הכספים.

המכונים באלפי ש"ח נומינלי

5 לוח מס' 5

התפתחות ענף הביטוח : אמונות

שנת מספרים	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
נתונים לסוף השנה:										
א. יתרת נכסי הענף	75,149	-103,834	0	0	0	-1,860,764	276,033	305,939	-1,118,902	-102,120
ב. קרן הביטוח=התחייבויות כלפי מקבלי גמלאות פוטעל	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ג. גרעין אקטואר=קרן הביטוח בניכוי יתרת נכסי הענף	-75,149	103,834	0	0	0	1,860,764	-276,033	-305,939	1,118,902	102,120
ד. ניסוי אקטואר=יתרת נכסי הענף ביחס לקרן הביטוח	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

נתונים במשך השנה:

ה. תשלומים (כולל מנדל)	6,315,830	5,920,595	5,544,036	5,106,242	4,776,775	4,351,130	3,902,984	3,370,425	2,866,627	2,608,489
ו. ערער המקבילים (ללא פרישי הצמחה) על התשלומים	-2,725,256	-2,548,747	-2,509,165	-2,173,526	-2,296,752	-2,023,531	-1,550,393	-1,230,950	-1,047,146	-906,451
ז. ערער המקבילים על התשלומים ב-% מסל"כ התשלומים	-43%	-43%	-45%	-43%	-48%	-47%	-40%	-37%	-37%	-35%
ח. מקבילי דפוי ביטוח	3,273,731	3,054,618	2,761,741	2,686,798	2,426,771	2,177,875	2,138,090	1,981,855	1,846,451	1,683,312
ט. מקבילי דפוי ביטוח ב-% מסל"כ תשלומים	52%	52%	50%	53%	51%	50%	55%	59%	64%	65%
י. השתתפות הקצבה המדויה	269,836	261,753	202,974	190,828	168,248	166,557	159,948	151,555	0	0
יא. השתתפות הקצבה המדויה ב-% מסל"כ תשלומים	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	0%	0%
יב. מקבילים מורביה	47,008	55,477	70,156	55,090	-114,996	-16,832	54,553	6,065	-26,970	18,756

נתונים לסוף ובמשך השנה:

יג. שיעור הכיסוי הקופתי	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.4	0.1	0.1	-0.4	0.0
יד. השתתפות הקצבה המדויה ב-% מדפוי הביטוח	8.2%	8.6%	7.3%	7.1%	6.9%	7.6%	7.5%	7.6%	0.0%	0.0%
טו. הערכה של השפעת זריכות המיחזור	14,102	16,643	21,047	16,527	-34,499	-5,050	16,366	1,820	-8,091	5,618
טז. סל"כ השתתפות המדויה ב-% מסל"כ תשלומים	4%	5%	4%	4%	3%	4%	5%	5%	0%	0%
יז. העברה בין-ענפית במשך השנה	2,829,000	2,574,002	2,373,986	2,123,322	0	0	1,500,000	2,700,000	0	0
יח. העברה בין-ענפית בסוף השנה	0	0	0	0	4,308,134	0	0	0	0	0
יט. צדדלים ריאליים שנתיים של :										
יחית נכסי הענף, בלי השפעת העברת ביטוח השנתי	-97.2%	-	-	-	125.5%	-748.7%	-85.3%	-81.3%	996.7%	-113.3%
קרן הביטוח	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
גרעין אקטואר	-172.5%	-	-	-	-100.0%	-748.7%	-13.1%	-126.4%	996.7%	-113.3%
תשלומים	6.2%	5.2%	6.8%	3.3%	6.9%	7.9%	10.7%	17.0%	7.6%	4.3%
מקבילי דפוי ביטוח	6.7%	8.9%	1.1%	7.0%	8.5%	-1.4%	3.1%	6.8%	7.4%	9.1%

הערות: התוצאות הן מתמשכות מבוססות על המספרים המודווחים בדוחות הכספיים.

המכונים באלפי ש"ח נומינלי

שנת כספים	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
-----------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

146,309,636	136,989,751	130,529,454	112,988,261	100,691,828	91,829,822	64,235,249	57,744,980	55,296,810	44,227,330	44,227,330
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-146,309,636	-136,989,751	-130,529,454	-112,988,261	-100,691,828	-91,829,822	-64,235,249	-57,744,980	-55,296,810	-44,227,330	-44,227,330
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

המכונים באלפי הש"ח:

4,786,397	6,271,223	7,130,185	6,797,480	6,096,167	5,474,547	5,001,413	4,878,790	4,842,771	4,393,178	4,393,178
19,204,310	18,579,150	17,481,393	16,623,918	14,058,816	15,314,595	14,643,019	13,751,773	12,768,331	11,994,592	11,994,592
401%	296%	245%	245%	231%	280%	293%	282%	264%	273%	273%
7,148,708	6,872,682	6,585,421	6,458,444	6,176,552	5,533,702	5,563,128	5,447,144	5,485,766	5,481,599	5,481,599
149%	110%	92%	95%	101%	101%	111%	112%	113%	125%	125%
12,117,059	13,374,839	13,620,004	12,973,023	9,994,638	11,910,936	11,384,210	10,570,453	9,704,406	9,033,894	9,033,894
253%	213%	191%	191%	164%	218%	228%	217%	200%	206%	206%
4,724,856	4,602,673	4,406,098	3,989,920	3,983,793	3,344,504	2,697,094	2,612,966	2,420,930	1,872,277	1,872,277

המכונים לטוח ובמישור השנה:

30.5	21.7	18.3	16.5	16.3	16.5	12.7	11.7	11.5	9.9	9.9
169.5%	194.6%	206.8%	200.9%	161.8%	215.2%	204.6%	194.1%	176.9%	164.8%	164.8%
1,417,457	1,380,802	1,321,829	1,196,976	1,195,138	1,003,351	809,128	783,890	726,279	561,683	561,683
283%	235%	210%	208%	184%	236%	244%	233%	215%	218%	218%
-14,326,063	-12,885,925	-7,945,241	-6,695,752	0	0	-10,421,307	-11,100,000	0	0	0
0	0	0	0	-10,259,021	-2,697,844	0	-1,331,569	-1,568,804	-1,597,127	-1,597,127

י.י.ט. אגודלים ריאליים שנתונים של:

19.5%	14.4%	22.3%	17.7%	17.7%	41.6%	30.8%	29.3%	28.7%	36.7%	36.7%
7.0%	3.1%	13.7%	9.8%	6.8%	37.6%	7.2%	1.0%	25.2%	31.9%	31.9%
-24.0%	-13.4%	3.1%	7.8%	8.4%	5.9%	-2.0%	0.2%	8.0%	-8.0%	-8.0%
3.5%	2.8%	0.3%	1.1%	8.7%	-3.7%	-2.4%	-1.2%	-2.0%	3.5%	3.5%

הערות: התיאור הנ"ל מתאפשרת מפורטות על המספרים המודווחים בחדות הכספית.

המסומים באלפי ש"ח נומינלי

7 לוח מס' א

התפתחות ענף הביטוח : אבטלה

שנת כספים	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
נתונים לטוח השנה:										
א. יתרת נכסי הענף	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ב. קרן הביטוח=החובות כולפי מקבלי נגזרות פועל	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ג. גרעון אקטוארי=קרן הביטוח בניכוי יתרת נכסי הענף	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ד. ניכוי אקטוארי=יתרת הנכס הענף ביחס לקרן הביטוח	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
נתונים במישור השנה:										
ה. תשלומים (כולל מנדל)	3,328,171	3,223,444	2,889,016	2,556,093	2,539,879	3,002,065	1,886,060	1,795,289	1,997,185	2,024,873
ו. עודף המקבילים (ללא הפישי הנצמד) על התשלומים	-2,498,636	-2,455,613	-2,187,505	-1,878,580	-1,981,872	-2,468,486	-1,360,962	-1,342,472	-1,581,665	-1,626,508
ז. עודף המקבילים על התשלומים ב-% מסה"ל התשלומים	-75%	-76%	-76%	-73%	-78%	-82%	-72%	-75%	-79%	-80%
ח. מקבילי דמי ביטוח	829,535	767,831	701,511	677,513	595,074	533,579	525,098	483,527	450,580	434,549
ט. מקבילי דמי ביטוח ב-% מסה"ל התשלומים	25%	24%	24%	27%	23%	18%	28%	27%	23%	21%
י. השתתפות הקצב המדינה	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
יא. השתתפות הקצב המדינה ב-% מסה"ל התשלומים	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
יב. מקבילים מריבית	0	0	0	0	-37,067	0	0	-30,710	-35,060	-36,183
נתונים לטוח ובמשך השנה:										
י"ג. שיעור הניכוי המקורי	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

י"ד. השתתפות הקצב המדינה ב-% מדמי הביטוח	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ט"ו. הערכה של השפעת חריבות המיוחדת	0	0	0	0	-11,120	0	0	-9,213	-10,518	-10,855
ט"ז. סה"ל השתתפות המדינה ב-% מסה"ל התשלומים	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	-1%	-1%	-1%
י"ז. העברה בין-ענפית במשך השנה	2,543,063	2,551,470	2,247,224	1,899,188	0	0	1,421,307	0	0	0
י"ח. העברה בין-ענפית בסוף השנה	0	0	0	0	1,973,935	2,697,844	0	1,331,569	1,568,804	1,597,127
י"ט. גידולים ריאליים שנתונים של :										
יתרת נכסי הענף, בלי השפעת העברת בעלות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-431,79.6%
קרן הביטוח	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
גרעון אקטוארי	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-100.0%
תשלומים	2.8%	9.9%	11.1%	-2.7%	-17.6%	54.1%	0.4%	-10.6%	-3.4%	-6.8%
תקבולי דמי ביטוח	7.5%	7.8%	1.8%	10.1%	8.6%	-1.6%	3.8%	6.8%	1.5%	5.1%

הערות: התוצאות הן מתמציות מבוססות על המספרים המודווחים בדוחות הכספיים.

המכונים באלפי נה נורמלי

8 לוח מ"ט

התפתחות ענף הביטוח : פש"ר

שנת כספים	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
-----------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

נתונים לוח השנה:									
א. יתרת נכסי הענף	813,864	809,970	747,465	696,408	465,162	575,735	593,478	591,663	452,154
ב. קרן הביטוח=החזיבויות כלפי מנהלי מגלאות בסוגל	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ג. מרעון אקטוארי=קרן הביטוח בנייה יתרה נכסי הענף	-813,864	-809,970	-747,465	-696,408	-465,162	-575,735	-593,478	-591,663	-452,154
ד. ניסוי אקטוארי=יתרת נכסי הענף ביחס לקרן הביטוח	-	-	-	-	-	-	-	-	-

נתונים במשך השנה:

ה. תשלומים (כולל מנהל)	156,105	210,441	210,441	205,784	233,429	300,079	263,149	300,841	301,044
ו. עורף המקבילים (ללא הפרשי הצמדות) על התשלומים	-34,953	-87,411	-76,461	-107,799	-173,119	-125,640	-152,382	-137,932	-164,900
ז. עורף המקבילים על התשלומים ב-% מסל"כ התשלומים	-22%	-42%	-37%	-46%	-58%	-48%	-51%	-46%	-49%
ח. מקבילי דמי ביטוח	87,805	83,779	90,447	91,037	101,529	122,074	128,402	144,178	151,787
ט. מקבילי דמי ביטוח ב-% מסל"כ התשלומים	56%	40%	44%	39%	34%	46%	43%	48%	45%
י. השתתפות תמיכה המדינה	0	0	0	0	0	0	0	0	0
יא. השתתפות תמיכה המדינה ב-% מסל"כ התשלומים	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
י"ב. מקבילים מרביית	33,347	39,251	38,876	34,593	15,435	20,057	18,934	18,236	18,236

נתונים לוח ופשוט השנה:

י"ג. שיעור הניסוי הקופלי	5.3	3.8	3.6	2.9	1.5	2.2	2.0	2.0	1.3
י"ד. השתתפות תמיכה המדינה ב-% מרמי הביטוח	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ט"ו. הערבה של השפעת הריבית המיוחדת	10,004	11,775	11,663	10,378	7,629	4,630	6,017	5,680	5,471
ט"ז. השתתפות המדינה ב-% מסל"כ התשלומים	6%	6%	6%	4%	3%	2%	2%	2%	2%

י"ז. העברה בין-ענפים במשך השנה

י"ח. העברה בין-ענפים בסוף השנה

י"ט. גידולים ריאליים שונים של :									
יתרה נכסי הענף, בלי השפעת העברה בענפיית	18.0%	-3.7%	-11.1%	-10.3%	-34.9%	21.1%	1.4%	-2.1%	-23.4%
קרן הביטוח	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מרעון אקטוארי	18.0%	-3.7%	-11.1%	-10.3%	-34.9%	21.1%	1.4%	-2.1%	-23.4%
תשלומים	12.4%	34.1%	-6.5%	9.8%	25.2%	-15.2%	12.4%	-1.4%	10.7%
מקבילי דמי ביטוח	6.6%	-5.1%	-2.6%	3.2%	8.6%	16.2%	3.4%	10.6%	4.8%

הערות: ההוצאות הנגזרות ממשקל מבוטחים על המספרים המדווחים בדוחות המספריים.